

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1867—1868

Γενικῆς καταστάσεως τῶν ἐν Σταυροδρομίᾳ
Σχολείων τῆς Παναγίας

Ἀναγνωσθεῖσα τῇ 28 Ἰανουαρίου 1868 κατὰ τὴν
ἐναρξιν τῶν γενικῶν ἐξετάσεων

ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ἐπὶ τῆς Ἐφορείας

ΤΩΝ

Κ. Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ, Π. Ν. ΣΤΕΡΙΟΥ,
ΕΥ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ καὶ Ν. ΑΚΑΤΟΥ.

Ἐπισυνάπτονται ἡ Προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π.
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἡ τοῦ
Ἁγίου Χίου καὶ ἡ τοῦ ἐκ τῶν
Ἐφόρων Κ. Ν. Ἀκάτου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ « ΒΥΖΑΝΤΙΔΟΣ. »

Ἰσθῆς Γουξικ καλδιρίμ, Ἄριθ. 88.

1868.

5575/2

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1867—1868

Γενικῆς καταστάσεως τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ
Σχολείων τῆς Παναγίας

Ἀναγνωσθεῖσα τῇ 28 Ἰανουαρίου 1868 κατὰ τὴν
ἔναρξιν τῶν γενικῶν ἐξετάσεων

ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου

ΓΑΒΡΙΗΛ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

Ἐπὶ τῆς Ἐφορείας

ΤΩΝ

ΚΚ. Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ, Π. Ν. ΣΤΕΡΙΟΥ,
ΕΥ. ΜΠΑΛΤΑΤΖΗ καὶ Ν. ΑΚΑΤΟΥ.

Ἐπισυνάπτονται ἡ Προσλαλιά τῆς Α. Θ. Π.
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἡ τοῦ
Ἁγίου Χίου καὶ ἡ τοῦ ἐκ τῶν
Ἐφόρων Κ. Ν. Ἀκάτου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ « ΒΥΖΑΝΤΙΑΟΣ. »

Ὅδὸς Γλουξὲν καλδερῖμ, Ἄριθ. 88.

1868.

Σεβασμιώτατε Ἱεράρχα,

Σεβαστὴ καὶ φιλόμουσος ὁμήγουρις.

ΣΥΝΕΡΧΟΜΕΝΟΙ καὶ αὐθις ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ περιβόλῳ πρὸς ἐστίαισι πνευματικῆν, εὐχριστοῦμεν τῷ Παναγᾷ Θεῷ, ὅτι ἐν τῷ ἀπέιρῳ αὐτοῦ ἐλέει ἤξιωσεν ἡμᾶς ἐν πλήρει ἀρμο- νίᾳ διανύσαντας καὶ τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος φθάσαι εἰς τὴν χαρμύσυνον ταύτην ἡμέραν, ἐν ᾗ δρεψόμεθα τοὺς καρπούς τῶν πολυειδῶν ἀγώνων, οὓς κατεβάλομεν ἕκαστος κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ πρὸς ἐκπαίδευσιν ὀκτακοσίων καὶ ἐπέ- κεινα πκίδων, τῶν πλείστων ὄρφανῶν καὶ ἀπόρων, καὶ εὐλο- γούντων τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ὀπωσδήποτε συντελούντων πρὸς μόρφωσιν αὐτῶν. Παρουσιάζοντες δ' ἐνώπιον ὑμῶν τοὺς τῆς Α' τάξεως μαθητάς, εἴκοσι τέσσαρας τὸν ἀριθμὸν, δια- κούσαντας πλήρη τὴν σειράν τῶν τῆς Σχολῆς μαθημάτων, ὕπως ὑποστάντες τὰς ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις αὐτῶν μεταβῶσιν ἐπ' αἰσίοις, ἐνθα ἐκλήθη ἕκαστος, ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως πληρού- μεθα, ἀναμνησκόμενοι, ὅτι οἱ πλείστοι αὐτῶν εἰσὶν αὐτό- χρημα θρέμμα τῆς Σχολῆς, οἱ μὲν ἐκ τοῦ Ἀλληλοδιδασκτικοῦ ἡμῶν προβιβάσθέντες, οἱ δὲ ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων προα- χθέντες διὰ τριστοῦς καὶ τετραετοῦς σπουδῆς μέχρι τῶν ἀνω- τάτων βαθμίδων τῆς ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διδασκαλίας, οἱ πάν- τες δὲ σχεδὸν οὐ μόνον ἐν τε τοῖς Γενικοῖς Ἐλέγχοις καὶ ἐν ταῖς ἐτησίοις αὐτῶν ἐξετάσεσι διακρίθόντες ὡς ἀριστεύοντες καὶ ἐξέχοντες, ἀλλὰ τὸ δὴ κυριώτερον, καὶ ἀείποτε διαπρέψαντες ἐπὶ τῇ σεμνῇ αὐτῶν διαγωγῇ, τῇ χρηστότητι τῶν ἠθῶν, καὶ τῇ εἰς τὰ καθεστώτα καὶ τοὺς νόμους τῆς Σχολῆς πειθαρχία αὐτῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ συγχαίροντες καὶ αὐθις τῇ ἐκθρεψάσῃ αὐ- τοῦς γερῶν ταύτῃ Σχολῇ ἐπὶ τῇ καλλιτεχνίᾳ αὐτῆς, εὐχά-

μεθα ἐκ ψυχῆς, ἵνα καὶ οἱ διαδεξόμενοι αὐτοὺς τοὺς ἔχουσιν αὐτῶν βεβαίως ἀναδεχθῶσι ποτε καὶ οὗτοι ἄξιοι, ὥστε νὰ ἐγκαυχᾶται καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἡ πνευματικὴ αὐτῶν αὐτὴ μήτηρ, καὶ ἐντροφεῖ τὴν μνήμην αὐτῶν. Ὁ δὲ Πατὴρ τῶν Φώτων εἶθε καὶ τῶν ἡδὴ ἀπολυομένων, καὶ πάντων τῶν εἰς τὰ Σχολεῖα ταῦτα φοιτῶντων φωτίσει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, διευθύνει τὰ διαβήματα αὐτῶν εἰς τὴν τρίβον τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀξιώσει αὐτοὺς καταστῆναι ποτε ζηλωτὰς τῆς πατρῴου θρησκείας, γνήσια τέκνα τῆς πατρίδος, χρήσιμα καὶ ἐντιμὰ Μέλη τῆς κοινωνίας, καὶ σέμνωμα τῆς διαδεξομένης ἡμᾶς γενεᾶς.

Νεαὶ διατάξεις καὶ μεταρρυθμίσεις.

Πρόνοια περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Σχολῆς.

Ἐκ τῶν περὶ προαγωγῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων καθιδρυμάτων ληφθέντων κατὰ τὸ σχολικὸν τοῦτο ἔτος μέτρον εἰς τὰ κυριώτερα περιοριζόμενος ἀναγγέλλω εἰς τὴν Σεβαστὴν Ὁμήγουριν μετ' εὐχαριστήσεως τὰ ἑξῆς:

I. Διρκουσῶν ἔτι τῶν γενικῶν ἐξετάσεων τοῦ 1867, ἡ Ἐφορία συνιδούσα τὸ στενὸν τοῦ δωματίου τῶν παραδόσεων τῆς Γ' τάξεως, ἐνέκρινεν, ἵνα ἀρθῆ τὸ μεσότοιχον, καὶ τὰ δύο παρακείμενα δωμάτια ἐνωθέντα σχηματίσῃσι μίαν παράδοσιν· ἀνέθετο δὲ τὸ ἔργον τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς Σχολῆς κ. Ζ. Κλεάνθει. Ἡ Σχολὴ καὶ ἐν τούτῳ ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς τῷ κ. Κλεάνθει, ὅτι προθύμως ἀναδεχθεὶς καὶ ἐκτελέσας τὴν ἐντολὴν τῆς Ἐφορίας, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπὶ τούτῳ δαπάνης ἐδωρήσατο τῇ Σχολῇ.

II. Πρώτη δὲ πράξις τῆς Ἐφορίας μετὰ τὰς ἐξετάσεις ὑπῆρξε νὰ προσλάβῃ, καθ' ἣν ἐν τῇ προηγουμένη ἐκθέσει εἶχονμεν δεῖξει ἀνάγκην, καὶ ἕτερον πρόσωπον, ὡς βοηθὸν εἰς τὰ Ἑλληνικά, εἰς ὃν ἀνέθετο καὶ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τὴν διδασκαλίαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ Δ' τάξις περὶ τοὺς 80 ἔχουσα μαθητὰς, ἔχρηζεν εἰ οὐχὶ διαιρέσεως εἰς δύο τμήματα, καθὼς ἡ Γ', τοῦλάχιστον πλειόνων ὥρων ἐργασίας καθ' ἑκάστην, ὑπεχρέωσθε τὸν ἱεροδιδάσκαλον νὰ ἀναδεχθῆ ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ τὰ Ἑλληνικά τῆς τάξεως ταύτης, ἵνα πλείονες ἀφεθῶσιν ὦραι τῷ Ἑλληνοδιδασκάλῳ Κ. Ν. Γεωργιάδῃ πρὸς πρακτικώτερον ἀσκήσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν δύο τούτων τάξεων.

Βεβαίως διαρκέστερόν τι μέτρον ἤθελε προτιμῆσαι ἡ Ἐφορία, ἀλλ' αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι τῆς Σχολῆς ἐπειθανάγκασαν αὐτὴν ν' ἀρκεσθῆ εἰς προσωρινὴν θεραπείαν μέχρι δευτέρως σκέψεως.

III. Οὕτω δ' ἐντελέστερον καταρτισθέντος τοῦ προσωπικοῦ τῶν Διδασκάλων ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους, ἡδυνήθη ἡ Διεύθυνσις νὰ ἀναπληρώσῃ καὶ τὴν πρὸ κειροῦ παρατηρηθεῖσαν ἑλλειψίν Ἐσωτερικοῦ Διοργανισμοῦ τῆς Σχολῆς. Ἡ Σχολὴ ἔχει μὲν Κανονισμόν, ἱκανῶς περιεκτικὸν τῶν εἰς τε τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς διδασκάλους ἐπιβαλλομένων χρεῶν, ἀλλ' οὔτε εἰς πάντας πρόχειρος εἶναι, οὔτε ἡδύνατο νὰ ἐπεκτείνηται καὶ εἰς μερικότητα· αἱ δὲ προφορικαὶ διατάξεις τῆς Διευθύνσεως εὐκόλως παρεδίδοντο εἰς λήθην. Ἰδίως δὲ ὑπέφερον ἡ Σχολὴ ἐκ τῆς ἀπεριορίστου ἐλευθερίας τῶν μαθητῶν, ἐν οἷαδήποτε ὥρᾳ νὰ ἐξέλθωσι τῶν παραδόσεων πρὸς ἐκπλήρωσιν δῆθεν τῶν φυσικῶν αὐτῶν ἀναγκῶν· οὐ μικρὰ δ' ἀταξία προέκυπτον καὶ ἐκ τῆς μὴ διακρίσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας δι' ἑκάστην τάξιν, τὰς ὁποίας ἐπιτύξανε καὶ ἡ πλειὸς τῶν μαθητῶν. Εἰς ταῦτα πάντα ἔδει νὰ δοθῆ πέραις ὅθεν συντάξαντες τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἐφορίας ἰδιόκτερον Ἐσωτερικὸν Διοργανισμόν, καὶ εἰς ἱκανὰ ἀντίτυπα τυπώσαντες καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὡς πᾶσα διάταξις πρῶτον ἡδὴ εἰσαγομένη, οὕτω καὶ αὕτη οὐκ ὀλίγα παρέσχεν ἡμῖν πράγματα ἐν τῇ πρώτῃ ἐφαρμογῇ αὐτῆς, λίαν αὐστηρὰ κριθεῖσα παρά τισι τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων. Μάτην ἡ Διεύθυνσις μετεχειρίσθη πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ, ἵνα πείσῃ αὐτοὺς, ὅτι χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς Σχολῆς ὄφειλον νὰ στερῶσι τὸν μικρὸν τοῦτον περιορισμόν· μάτην ἡ Ἐφορία διὰ πατρικῶν συμβουλῶν τοῖς παρέστησε τὸ ἄτοπον τῆς διαγωγῆς τῶν ἡδὲ πρὸς τοὺς παραβάτας τῶν διαφόρων ἄρθρων τοῦ Διοργανισμοῦ ἀνοχὴ τῆς Διευθύνσεως ἐπὶ μῆνας ἐλοκλήρους ἐπ' ἐλπίδι βελτιώσεως, ἐχαρακτηρίθη ὡς ἀδυναμία. Ταῦτα πληροφορηθεῖσα ἡ Ἐφορία, λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἀναγωγώτεροι αὐτῶν ἦσαν ἐκ ξένων ἐνοριῶν, ἡμέλουν δὲ καὶ τῶν χρεῶν αὐτῶν, χάριν περιπάτου μάλλον ἐρχόμενοι εἰς τὴν Σχολὴν ἢ ἕνεκα σπουδῆς, ἐνέκρινεν, ἵνα δύο ἐξ αὐτῶν, τοὺς ἀμελεστέρους, ἀποπέμψῃ εἰς τὴν ἐνοριακὴν αὐτῶν Σχολὴν, δώσῃ

δὲ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς παράδειγμα πειθαρχίας καὶ εἰς τὰς αὐστηροτέρας διατάξεις τῆς Σχολῆς. Καὶ δὲν ἐβούληται τῶν ἐλπίδων διότι κατὰ τὴν β'. ταύτην ἐξαμηνίαν ἢ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, καὶ ἰδίως ἢ ἐν τῇ πρώτῃ, ἡσυχία καὶ εὐταξία ὑπῆρξεν, εἰπὲρ ποτε, ἀξία ἐπινοῦν.

IV. Ἡ περὶ Ἀναγνωστηρίου εὐχὴ ἡμῶν, δυστυχῶς, οὐδ' ἐφέτος ἐξεπληρώθη, κατὰ μὲν τὴν ἐκρινὴν ἐξαμηνίαν χάριν ἡσυχίας τῆς Σχολῆς, κατὰ δὲ τὴν χειμερινήν, διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἡμέρας. Ἐν τούτοις θεωροῦντες τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἵνα ἐγκαίρως ἐμπνεύσωμεν τοῖς φίλοις ἡμῶν ὁμιληταῖς κλίσειν εἰς τὸ φιλικὴν κηρωστῆν, οὐδόλως ἀποθαρρυνόμεθα, ἀλλὰ θέλομεν καταβάλαι τὰς δυνατάς προσπάθειάς, ἵνα καὶ ταύτην εἰσπαγάγωμεν τὴν διατριβήν, τὰ μάλιστα ὠφέλιμον καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαν εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ νοῦς αὐτῶν.

V. Πρῶτον δὲ καὶ κύριον μέλημα ἔχουσα ἡ Ἐφορὶα τὴν καὶ οικονομικῶς προαγωγὴν τῶν Σχολείων τούτων, καθὼς ἄλλοτε διὰ τῆς πρώτης συστάσεως τῆς ἐπὶ νενομισμένῳ τινὶ δικηϊκῶματι ἐκδόσεως τῶν Εἰσιτηρίων, Ἐνδεικτικῶν καὶ Ἀπολυτηρίων εἰς τοὺς εὐποροῦντας μαθητάς, ἐπορίσατο τῇ Σχολῇ ἐτήσιον εἰσόδημα δεκακισχιλίων περιῖπου γροσίων, οὕτω καὶ κατὰ τὴν παρελθόντα Μάϊον δι' ἀποφάσεως αὐτῆς «ἵνα τοῦ λοιποῦ ἀνακένῳσι τὰ εἰσιτηρία αὐτῶν κατ' ἔτος πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ μαθηταί, οἱ μὲν εὐποροῦντες ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ δικηϊκῶματος, οἱ δ' ἄποροι δωρεάν,» ἐπροίκισε τὴν Σχολὴν δι' οὐκ εὐκαταφρονήτου ποσοῦ, εἰς τετρακισχίλια μὲν περιῖπου γροσία περιορισθέντος ἐφέτος, ἕνεκα τῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἐφαρμογῇ καὶ τῆς νέας ταύτης διατάξεως ἀναφυσῶν ἀναποφεύκτων δυσχερειῶν, ἐλπίζομένου ὅμως νὰ ὑπερβῇ καὶ τὰ ἐξακισχίλια, χρόνου προΐόντος.

Συμφώνως δὲ τῇ κατὰ τὴν γενικὴν τῶν Ἐνοριτῶν Συνέλευσιν τῶν 26 Ἀπριλίου ληφθεῖσα ἀποφάσει, «ἵνα οἱ εὐποροῦντες γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν συνδράμωσιν ἐτησίως πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων αὐτῶν ποσόν, οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δέκα γροσίων κατὰ μῆνα, εἴτε τῶν 120 κατ' ἔτος,» ὑπεχρέωσε τὸν Σχολάρχην, ἵνα δι' ἐντύπων γραμματίων πληρωμῆς ἐκδιδομένων πρὸς τοῦ Ἐφόρου Ταμίου τῆς Σχολῆς ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν εὐπορούντων γονέων. Τοῦθ' ὕπερ καὶ ἔφερον ἤδη ὑπὲρ τὰ δεκακισχίλια γροσία, διότι καὶ ἐν τούτου τοῦ μέτρου

τῇ ἐφαρμογῇ οὐ μικρὰ ἀπηντήσαμεν προσκόμματα, παρ' ὧν δὲν προσδοκῶμεν μολονότι ἡ Ἐφορὶα μαθούσα παρὰ τοῦ Σχολάρχου, ὅτι οὐκ ὀλίγοι γονεῖς κατὰ Μάϊον προσενεγκόντες τὰ τέκνα αὐτῶν δὲν συνεμορφώθησαν τῇ ἀνωτῇ ἀποφάσει τῆς Ἐνορίας, ἀλλ' ἢ εὖρον διαφόρους δικαιολογίας, ἢ καὶ ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν, ἐφάνη λίαν συγκαταβατικῇ, εἰς 80 μόλις πρόσωπα, τὰ μᾶλλον εὐποροῦντα, περιορίσασα τὴν ἀποστολὴν τῶν γραμματίων, ἐνῶ μεταξύ 800 παιδίων, βεβαίως πλείονες τῶν 100 ἦσαν οἱ δυνάμενοι νὰ καταβάλλωσι τὴν δεκάγροσον ταύτην συνδρομὴν. Βεβαίουςι δέ μου τὸν λόγον ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν, ὅσοι τῶν παρεστῶτων γονέων καὶ τοι εὐποροῦντες δὲν ἔλαβον παρὰ τῆς Ἐφορίας τὴν ἐπὶ τούτῳ πρόσκλησιν.

Λυπηρὸν βεβαίως τὸ καταφυγεῖν εἰς τοιαῦτα τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης μέτρα· τοῦλάχιστον ἡ Ἐφορὶα ἡμῶν ὑπὲρ πάντα ἄλλον φρονεῖ, ὅτι ἡ παιδεία πρέπει ν' ἀφεθῇ ἐλευθέρως πάσης ὑποχρεώσεως, ἵνα μὴδὲ τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα ἀπαντήσῃ εἰς τὴν καὶ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις τοῦ λαοῦ διάδοσιν αὐτῆς· ἀλλὰ τί ποιητέον πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπολύτων ἀναγκῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν καθιδρυμάτων ἐν ἐλλείψει σταθερῶν πόρων; Ἀπέναντι τῶν κατ' ἔτος ἀνεγειρομένων, πλουσιῶν, κολλοσικίων, βασιλικῶν (οὐδεὶς φθόνος) κτηρίων τῶν ἄλλοθεντῶν ἐκπαιδευτηρίων πᾶς φιλογενῆς ἅμα ρίψας βλέμμα ἐπὶ τῶν ἡμετέρων σαθρῶν, πενιχρῶν καὶ ὀσημέραι καταρρομένων ἐθνικῶν καταστημάτων, βλαβείως βέβαια συγκινεῖται τὴν καρδίαν, ὅσα πένης καὶ ἂν ἦ, ἐπὶ τῇ οἰκτρᾷ καταστάσει αὐτῶν· ἀς προσφέρῃ λοιπὸν καὶ ὁ πένης τὸν δόλοῦν του, καὶ ἡ χήρα τὰ δύο της λεπτά, ἕκαστος κατὰ τὸ μέτρον τοῦ καρῶνος οὐ ἐμέρισε· ὁ Θεὸς αὐτῷ μέτρον, καὶ ἔωσαν πεπεισμένοι, ὅτι ὁ ἔβολος αὐτῶν θέλει συντελέσει ὄχι ὀλιγώτερον τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ τετράντου τοῦ πλουσίου. Μὴ νομίση ὁ διὰ τῶν ἔργων τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀποζῶν, ὅτι ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως τῆς συνδρομῆς, διότι δὲν εἶναι πλούσιος. Τὰ καταστήματα ταῦτα εἶναι καὶ λέγονται Ἐθνικά, ἅρα καὶ ὑπὸ τοῦ ἔθνους ὅλου δίκαιον εἶναι νὰ συντηρῶνται. Μὴ γὰρ καὶ μέχρι τῆς σήμερον δὲν τὰ διατηρεῖ ὁ ἔθνομός; ὁ δ' ἔθνομός βεβαίως δὲν συνίσταται ἐν τῷ πλούτῳ. Ἀδίκως δὲ καταμεμφόμεθα τῶν πλουσίων δι' ἀκηδῖαν, ὅταν μερίζονα ἀναληθῶς δεικνύωμεν ἑκα-

στος ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων ἡμῶν, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐνεστώσης οἰκτρᾶς καταστάσεως αὐτῶν αἴσχος προσάπτεται εἰς τὸ ἔθνος, καὶ οὐχὶ εἰς ἄτομα· ὥστε καθῶς τὰς ἐκκλησίας, οὕτω καὶ τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν καταστήματα, ἐν μόνον μέσον δύναται νὰ συντηρῆ ἀξιοπρεπῶς, ἢ τοῦ λαοῦ συνδρομῆ δι' αὐτῆς μόνης καὶ τοῦ πλουσίου ἢ ἀρωγῇ καθίσταται ἀποτελεσματικώτερα, ὡς τις ἀκρογωνιαίος λίθος ὑπὸ χαλίκων ὑποβασταζόμενος. Εἶθε οἱ πάντες συναισθανθέντες τὰς ἀληθείας ταύτας ν' ἀγωνιζώμεθα, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, πλούσιοί τε καὶ πένητες, ἕκαστος κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον, ἵνα ἐξελείψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸ ἐπ' ὀλιγωρίᾳ τῆς ἐθνικῆς εὐκλείας προστριβόμενον ἡμῖν ὄνειδος.

VI. Ἐπέστεψε δὲ ἡ Ἐφορία τὰς μέχρι τοῦδε προσπαθείας αὐτῆς πρὸς ἐποικοδομὴν καὶ τῆς παρ' ἡμῖν διδασκαλίας ἐπὶ ἐδρασιότερων βάσεων διὰ τῆς προνοίας, ἣν ἔλαβε περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Σχολῆς.

Ἐπανελημμένως λόγον ἐποιήσαμην ἔντε ταῖς προλαβούσαις ἐκθέσεσι, καὶ ἐν τῷ Φιλολογικῷ ἡμῶν Συλλόγῳ περὶ τῶν οὐσιωδῶν ἑλλείψεων τοῦ ἐπικρατοῦντος διδακτικοῦ συστήματος, ἰδίως ἐν τοῖς Ἀλληλοδιδασκτικοῖς, εἰς τὰ δημοτικῶν Σχολείων, διευθυνομένοις *δηθεν* κατὰ τὰς ὁδηγίας συγγράμματός τινος, διὰ τοῦτ' αὐτὸ *Ὁδηγοῦ* καλουμένου, συγγραφέντος ὑπὸ Γάλλου ἀνδρός, τοῦ Σπραζίνου, διὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ Σχολεῖα, καὶ κατὰ τὸ 1830 μεταφρασθέντος μετ' ἐφαρμογῆς εἰς τὴν ἡμετέραν ὑπὸ τοῦ μακκρίτου I. Π. Κοκκῶν. Σημειώσατε, Κύριοι, τὰ 1830 γνωρίζετε δὲ τί ἐστὶ μεταφράσις καὶ ἐφαρμογὴ ξένης μεθόδου εἰς τὰ ἡμέτερα. Πλὴν ἔστω, τεθείσθω λίαν ἐπιτυχῆς ἢ τε μετάφρασις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ. Ἀλλ' ἔκτοτε 40 σχεδὸν ἔτη παρῆλθον ἐν τούτῳ δὲ τῷ διαστήματι τί τῶν τότε ἔμεινε παρ' ἡμῖν ἀναλλοίωτον, καὶ δὲν ὑπέστη τὰς χρονικὰς μεταβολὰς; ἡ γλῶσσα; ἡ πολιτεία; ἡ κοινωνία; ὁ βίος ἡμῶν ἐν γένει; ὁποῖα δὲ σύγκρισις δύναται νὰ γίνῃ τῆς τότε διανοητικῆς καταστάσεως τῆς μαθητικῆς νεολαίας πρὸς τὴν τῆς νῦν; Καὶ ὅμως, φιλόμους Ὁμήγυρις, ἐνῶ κατὰ πάντα προώδευσε τὸ ἔθνος ἔκτοτε ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατὰ τὸ τετριμμένον ἐκεῖνο *γυγατιαῖοι βήμασι* κατέστη ἀνεπαρκὲς εἰς ἐκφρασὴν τοῦ βαθμοῦ τῆς προόδου αὐτοῦ, μόνη ἢ ἐν τοῖς δημοτικῶν τούτοις Σχολείοις διδασκαλίᾳ, οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον προώ-

δευσεν, ἵνα μὴ εἶπω, καὶ ὠπισθοδρόμησε, διότι τότε ἐφηρμοζέτο ἴσως ὁ λεγόμενος *Ὁδηγός*, ἐνῶ τὴν σήμερον οὐδαμοῦ σχεδὸν ἐφαρμόζεται οὔτε εἰς τὸ ἀριθμητικὸν αὐτοῦ σύστημα, οὔτε εἰς τὰ πλείεστα τῶν ἄλλων μαθημάτων, ὧν τὴν διδασκαλίαν ἐπαγγέλλεται, ἢ δὲ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀναγνώσεως ματαιοσπουδία εἶναι ἀνωτέρᾳ πάσης περιγραφῆς.

Οὐδόλως προτίθεμαι διὰ τούτων νὰ ψέξω οὔτε τὸν μακκρίτην Κοκκῶνην, οὔ τὸν ἀκριφῆ πατριωτισμὸν καὶ τὸν πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων εἰς ἀπάσας τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ ζῆλον εὐχομαι νὰ τὸν ἔχωμεν οἱ διδάσκαλοι ὅλοι, οὔτε τοὺς μετερχομένους τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημοδιδασκάλου, διότι ἡ διορθωσις τῶν κακῶς ἐχόντων οὔτε εὐχερῆς, οὔτε τοῦ τυχόντος ἔργον εἶναι, ἄλλως τε οὐκ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν συνειδότες τὰς ἑλλείψεις τῆς διδασκαλίας, καὶ μεθοδικώτερα Ἀλφαβητάρια μετ' εἰκονογραφῶν, οἷον τὸ τοῦ κ. Γ. Κωνσταντινίδου, καὶ ἄλλα βιβλία ἀναγνώσεως, τερπνὰ καὶ διδακτικὰ συγχρόνως, ἐξέδωκαν ἤδη ἢ δ' ἀλλαγῇ τοῦ διδακτικοῦ συστήματος οὔτε ἐν αὐτοῖς ἦν, οὔτε διὰ μιᾶς κατορθωτῆ· ὅτι δὲ οἱ πάντες ἀπείρους καταβάλλουσι μόχθους καὶ ἀγῶνας, ἵνα ὑπερνηκίσωσιν ἀκαταλόγιστους δυσχερεῖας ἐγκειμένας φύσει ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν, οὐδ' ἀμφιβολίαν ἐπιδέχεται, διότι τοὺς κόπους τούτους ἀναγκάτως τοῖς ἐπιβάλλει ἡ ἐπικρατοῦσα διδακτικὴ μέθοδος. εἴτε οὐδόλως ἀξιόμεμπτοι εἰσὶν οὔτε οὗτοι, οὔτε ὁ τὴν πρῶτην καὶ παρ' ἡμῖν εἰσαγωγὴν τῆς μεθόδου ταύτης ἐπιχειρήσας, διότι τὰ πρῶτα δοκίμια παντὸς ἔργου πάντοτε ὑπῆρξαν ἀτελῆ, οὔτε ἠρνήθη τις ποτε τὴν δόξαν καὶ τὸν ἔπαινον εἰς τοὺς πρώτους ἐφευρετὰς οἵαδῆποτε τέχνης ἢ ἐπιστήμης, διότι ἡ ἐπελθοῦσα τελειοποίησις κατέδειξε τὸ ἀτελὲς τῶν ἐπινοήσεων αὐτῶν, καὶ κατέστησεν ἀχρήστους τὰς ἐφευρέσεις αὐτῶν· ἀλλὰ κατακριτέοι εἰσὶν οἱ διέποντες τὰ τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους, ὅτι ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἀπηξίωσαν ἐγκύψαι εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἐν τοῖς δημοτικῶν Σχολείοις διδασκαλίας, οἷονεὶ μικροῦ λόγου ἀξίας, διότι μικροὶ εἰσὶν οἱ ἐν αὐτοῖς διδασκόμενοι, ἐνῶ τοῦναντίον πᾶσαν αὐτῶν τὴν προσοχὴν ὤφειλον νὰ ἐπιστήσωσιν ἐπὶ τῶν δημοτικῶν Σχολείων ἰδίως, ὡς τῶν πρώτων ἐκπαιδευτηρίων, καὶ οἷονεὶ βάσεων, ἐφ' ὧν ἐποικοδομεῖται πᾶσα ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις.— Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον.

Μετ' ἐπανελημμένας λοιπὸν σκέψεις περὶ τῆς διορθώσεως

του κακοῦ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος εἰσαγωγῆς τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς λεγομένης ταύτης μεθόδου οὐδεὶς, νομίζομεν, ἐφρόντισέ ποτε, ἵνα ἐπισκεφθῆ τὰ ἐν Εὐρώπῃ παιδαγωγικὰ καταστήματα, καὶ ἐξ αὐτῆς, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πηγῆς ἀρυσθῆ τὰς παιδαγωγικὰς γνώσεις, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ, ἠρκέσθησαν μόνον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ὀδηγοῦ, μόνη ἡμῖν ἐφικτὴ θεραπεία ἐφάνη ἢ εἰς Εὐρώπην, ἰδίως δὲ εἰς Ἀγγλίαν ἀποστολὴ ἐνὸς ἐκ τῶν διδασκάλων τῆς Σχολῆς, εἰδήμονος τῆς Ἀγγλικῆς, ἐγκρατοῦς δὲ τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου, καὶ ἐκ πείρας γνωρίζοντος τὰς ἐλλείψεις αὐτῆς, καὶ ἐπομένως δυναμένου ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ καταρτισθῆ δεόντως εἰς τὴν παιδαγωγικὴν ἐντὸς ἐνὸς περιόπου ἔτους, ὥστε καὶ τὰ παρ' ἡμῖν Σχολεῖα νὰ ρυθμισθῆ κατὰ τὸ παρὰ τοῖς πολιτισμένοις λαοῖς διδασκτικὸν σύστημα. Πεισισημένοι δέ, ὅτι ἢ ἐκ τοῦ σύνεγγυς σπουδῆ εἴτε ταύτης εἴτε ἄλλης τινὸς μεθόδου ἐν τοῖς τελειότεροις παιδαγωγικοῖς καταστήμασι, καὶ ἢ εἰς τὰ ἡμέτερα μετακένωσις τῶν γνώσεων τοσούτων ἐπιστημόνων ἀνδρῶν, δικσῆμων διὰ τὰς πρὸς τελειοποίησιν τῆς παιδαγωγικῆς σοφῆς ἐπινοήσεις αὐτῶν, ἐθνικὸν εὐεργέτημα ἤθελεν εἶσθαι, δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἤθελε περιποιεῖ εἰς τὴν Ἑνορίαν ἡμῶν, καθὼ λαβοῦσαν τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ νὰ θεμελιωθῆ ἢ πρώτη ἀγωγή καὶ διδασκαλία τῶν παιδῶν καὶ παρ' ἡμῖν ἐπὶ ἐδρασιωτέρων βάσεων, καὶ νὰ ἰδρυθῆ ἀληθὲς Πρύτανιον Παιδαγωγείου, καθ' ὃ νὰ ρυθμίζονται καὶ τῶν λοιπῶν Ἑνοριῶν τὰ Σχολεῖα, δὲν ἐδιστασόμεν νὰ καθυποβάλλωμεν τὰς σκέψεις ἡμῶν ὑπὸ τὴν ἐγκρισιν τῆς Σ. ἡμῶν Ἐφορίας. Ἡ Ἐφορία πολυεθῶς βραχνύσασα αὐτάς, γνωρίζουσα δὲ ἤδη, ὅτι ἀπόλυτος ἀνάγκη ἦν, ἵνα ληθῆ πρόνοια περὶ βελτιώσεως τῆς ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἡμῶν διδασκαλίαις, ἀφοῦ ἔνθεν μὲν συνεπελάβετο τοῦ ἔργου ἢ ἐγνωσμένης φιλογενεῖας ἀξιολάβου Κυρίας Καραθεοδωρῆ, ἐπιδοκιμάσασα τὴν ἰδέαν, καὶ αὐθόρμητος ἀνδοχέθεισα τὸ πλεῖστον τῆς δαπάνης, ἔνθεν δὲ τῆ ὑπεδειχθῆσαν καὶ ἕτεροι τρόποι, ὥστε νὰ οικονομηθῆ ἢ ἐπὶ τούτῳ δαπάνη ἄνευ αὐξήσεως τοῦ ἐτήσιου προϋπολογισμοῦ τῆς Σχολῆς, ἢ δ' Ἐφορία νὰ ἔχη κυρίως τὴν περὶ τῆς ἀποστολῆς φροντίδα, καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν ἀμοιβαίων συμφωνιῶν ἐπαγγρίνησιν, ὡς ἐντολοδόχος τῆς Κυρίας Καραθεοδωρῆ, ἵνα ἔχη ἐπὶ τοῦ ἀποσκληρομένου προσώπου δικαίω-

ματα καὶ ἀπακίτησις ἐπιστροφῆς καὶ διδασκαλίαις, ἐνέκρινε τὴν ἀποστολὴν ταύτην. Καὶ δὲν ἐξεπληρώθη μὲν αὕτη μέχρι τῆς σήμερον, διότι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χειμῶνος καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἕκκενοῦ πλοῦς ἤθελεν εἶσθαι ἐπίπονος, καὶ ἢ ἀντικατάστασις τοῦ ἀποστελλομένου προσώπου, προσεγγίζουσῶν μάλισα τῶν ἐξετάσεων, οὔτε εὐχερῆς ἤθελεν εἶσθαι οὔτε ἐπιτυχῆς, ἀλλ' ὅσον οὕτω μέλλει νὰ πραγματοποιηθῆ, Θεοῦ εὐδοκοῦντος.

Ταῦτα ἀσμένως ἀναγγέλλοντες εἰς τὴν Σεβ. Ὁμήγυριν, εὐχόμεθα ἵνα τὸ ἀξίεπαῖνον παράδειγμα τῆς φιλογενεστάτης Κυρίας Καραθεοδωρῆ εὕρῃ ὅτι πλείστους μιμητὰς, καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν τεθῶσι καὶ παρ' ἡμῖν αἱ βάσεις καρπίμου καὶ ζωσῆς διδασκαλίαις, καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ὁδὸν τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ εἰς τὰ τῆς μέσης παιδείας, λίαν χλωαίνουσης παρ' ἡμῖν, ὡς ἄλλοτε διὰ μακρῶν ὑπεδείχμεν.

Ἀριθμὸς μαθητῶν καὶ μαθήματα αὐτῶν.

Ἠρξάμεθα τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν τὴν α'. ἐβδομάδα τῆς Μ. Τεσσαρικοστῆς, ἔχοντες περὶ τοὺς 290 μαθητὰς, 250 μὲν ἐκ τῶν κατὰ τὰς προηγηθείσας γενικὰς ἐξετάσεις ἐξετασθέντων, 37 δὲ προβιβασθέντας ἀπὸ τοῦ ἀλληλοδιδασκτικῆς, νέων δὲ προσελθόντων 2ῶ μὲν κατὰ τὴν ἐκρινῆν, 42 δὲ κατὰ τὴν χειμερινὴν ταύτην ἐξχημνίαν, δέκα δὲ περίπου ἐπανεληθόντων ἐκ τῶν παλαιῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἡμῶν Σχολὴν φοιτῶντων ἀνέβη εἰς 370, ὧν οἱ 280 περίπου τακτικῶς ἐφοίτων, διχηρημένοι, ὡς γνωστόν, εἰς πέντε τάξεις, προσερχόμενοι δὲ ἐκτὸς τῆς ἡμετέρας Ἑνορίας, καὶ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, Γαλατῶ, Ταταούλων, Διπλοκονίου καὶ Ὁρτάκιοι.

Ἰκουν δέ,

Οἱ μὲν τῆς Ε'. ἡτοῖ τῆς κατωτάτης τάξεως περὶ τοὺς 50 ἀριθμοῦσις μαθητὰς, κατὰ μὲν τὴν ἐκρινῆν ἐξχημνίαν, ἱερὰν ἱστορίαν τῆς Π. Διαθήκης, Γνωμικὰ, Μυθολογίαν, Γεωγραφίαν καὶ Πρακτ. Ἀριθμητικὴν· κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν, συνειχίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ Παιδικῆς Βιβλιοθήκης Τεύχος Α', γυμναζόμενοι καὶ εἰς τὴν Καλλιγραφίαν.

Οἱ δὲ τῆς Δ'. ὑπὲρ τοὺς 80 ἀριθμοῦσις μαθητὰς, κατὰ μὲν τὴν α'. ἐξχημνίαν, ἱερὰν ἱστορίαν τῆς Ν. Διαθήκης, ἐκ τῶν τοῦ

Λουκιανού, Τεχνολογικόν, Αρχιολογίαν, Γεωγραφίαν καὶ Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν· κατὰ δὲ τὴν β'. ἐξαμηνίαν, Ξενοφώντος Κύρου Παιδείαν, ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ συνέχειαν τῶν λοιπῶν, γυμναζόμενοι καὶ εἰς τὴν Καλλιγραφίαν·

Οἱ δὲ τῆς Γ'. περὶ τοὺς 70 ἐχούσης μαθητάς, κατὰ μὲν τὴν α'. ἐξαμηνίαν, Ἑρμηνείαν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, Ἰσοκράτην, Ἐτυμολογικόν, Ἑλλ. Ἱστορίαν, Γεωμετρίαν, Ὀθωμανικά καὶ Γαλλικά· κατὰ δὲ τὴν β'. ἐξαμηνίαν, ἐκ τῶν τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τῶν τοῦ Λυσίου, ἀρχαῖς συντακτικῆς καὶ συνέχειαν τῶν λοιπῶν, γυμναζόμενοι καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν Καλλιγραφίαν·

Οἱ δὲ τῆς Β'. ἀριθμοῦς περὶ τοὺς 50 μαθητάς, κατὰ μὲν τὴν α'. ἐξαμηνίαν, Ἰερὰν Κατήχησιν, Αἰσχίνου τὸν κατὰ Κτησιφώντος, Δημοσθένους τὸν περὶ τοῦ στεφάνου (τὸ α. μέρος), Συντακτικόν, Γενικὴν Ἱστορίαν (ἀρχαίους αἰῶνας), Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν, Ὀθωμανικά καὶ Γαλλικά· κατὰ δὲ τὴν β'. ἐξαμηνίαν, Θουκυδίδου Ἱστορικόν, τὸ α. βιβλίον, Λυκοῦργον, Ἄλγεβραν καὶ συνέχειαν τῶν λοιπῶν·

Οἱ τῆς Α'. τέλος 30—24 μαθηταί, κατὰ μὲν τὴν α'. ἐξαμηνίαν, Ἱερὰς Κατήχσεως συνέχειαν, Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας Α—Δ, Ἡροδότου τὸ Α'. βιβλίον, Γενικὴν Ἱστορίαν μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων, Κοσμογραφίαν, Ὀθωμανικά καὶ Γαλλικά· κατὰ δὲ τὴν β'. ἐξαμηνίαν, πρὸς τισὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ Ἰλιάδος Α καὶ Ζ, Εὐριπίδου Μήδειαν, Μετρικὴν (περὶ τοῦ Ἑπικού, Ἰαμβικού, Ἀναπαιστικού, Τροχικού καὶ Σαπφικού μέτρου), Θεοκρίτου Εἰδύλλια, Θουκυδίδου τὰς ἐν τῷ Α'. βιβλίῳ δημογορίας καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Περικλέους ἐκ τοῦ Β'. βιβλίου, καὶ Διπλογραφίαν.

Καὶ εἰς μὲν τὰ τῆς α'. ἐξαμηνίας μαθήματα ἐξετασθέντες περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου ἐνώπιον τῆς Σεβ. Ἐφορίας καὶ τινῶν φιλομούσων γονέων, ἐφάνησαν ἀριστεύοντες καὶ εὐδοκίμοις περὶ τοὺς 150, εἰς δὲ τὰ τῆς β'. ἐξαμηνίας πρόκειται νὰ ἐξετασθῶσιν ἐνὸς τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος ἀρχόμενοι ἀπὸ σήμερον.

Ὅπως μὴ καταχρασθῶ τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν, φιλόμουσος Ὀμήγουρις, δι' ἐκτενοῦς ἀφγήσεως τῶν καὶ κατὰ τὸ λήγον τοῦτο ἔτος ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον ἐργασίῶν ἡμῶν, κατεπειγούσης ἄλλως τε τῆς ὥρας, ἀναγγέλλω συντόμως, ὅτι μείζονα, πρὸ ἄλλοτε, προσοχὴν κατεβάλομεν ἐφέτος εἰς γραφικὰς ἀσκήσεις, πρακτείναντες τὰς ἐργασίμους ὥρας καὶ ὑπὲρ τὸν ὑπὸ τοῦ Κα-

νονισμοῦ δοριζόμενον χρόνον, χάριν ἀνέτου ἐκπληρώσεως τῶν χρεῶν ἐκάστης τάξεως, καὶ γυμνάζοντες αὐτοὺς εἰς συνθέσεις, ἐπιστολογραφίαν, ἐκθεσιν ἰδεῶν κλπ. πλεονάκις μὲν κατὰ τὴν ἐκρινὴν, περιωρισμένως δὲ κατὰ τὴν χειμερινὴν ταύτην ἐξαμηνίαν, καθὸ στερηθέντες καὶ τῆς συμπράξεως τοῦ Ἱεροδιδασκάλου ἡμῶν, περιωρισθέντος ἕνεκα τῆς καὶ εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου ἐνασχολήσεως αὐτοῦ εἰς μόνων τῶν Ἱερῶν καὶ τῆς Ἀρχιολογίας τὴν διδασκαλίαν, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν πληθὺν τῶν ἐν ὄρισμένῳ χρόνῳ παραδοτέων μαθημάτων, οὐχ ἤττον δέ, καὶ διότι τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς διδασκαλίας παρ' ἡμῖν εἰσέτι ἀπολείπεται πολὺ τοῦ θεωρικοῦ, καὶ πολὺς ἔτι ἴσως ἀπαιτεῖται χρόνος, ὅπως ἀπορρίψαντες τὴν ἀπληρῆ δυναστείαν τῶν θεωριῶν, εἰς αἰς ἐνασμενιζόμεθα διδάσκαλοι τε καὶ μαθηταί, ἀσπασθώμεν τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις καὶ τοὶ ἐπιπρωτέρως, καὶ χρησιμοποίησωμεν ἐπὶ μᾶλλον τὸν πρὸς ἐκτενεῖς θεωρίας δαπανώμενον ἤδη χρόνον. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἀναντιρρήτως προτιμότερα εἶναι ἢ κατὰ μικρὸν καὶ ἐσκεμμένη μεταρρύθμισις τοῦ παρ' ἡμῖν διδασκτικοῦ συστήματος, πρὸς τὰς βιζικὰς μετατροπὰς, αἵτινες ἀδύνατον νὰ μὴ συνεπάγῃσι καὶ βιαιούς κλονισμούς, κατασφραπτικωτάτους εἰς πάντας μὲν, ἐξ ὧν δὲ εἰς τὰ μόλις ἤδη μορφούμενα ἔθνη, ὅποιοι τὸ ἡμέτερον, ἐπωφελοῦμενοι καὶ τῆς μικρᾶς ταύτης ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον ῥοπῆς, ὡς ἀρκούντως συντελεστικῆς εἰς ἐμπνευσιν φιλομαθείας, ἀγωνιζόμεθα νὰ προάξωμεν αὐτὴν βαθμηδόν, μέχρις οὗ εἰς ἐντελῆ ἀρμονίαν καταστήσωμεν πράξιν τε καὶ θεωρίαν.

Περαινῶν τὸν περὶ μαθημάτων λόγον, ἐκφράζω κατὰ χρέος τὴν βραθεῖάν μου εὐγνωμοσύνην πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς μοι συναδέλφους, διὰ τε τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διδασκαλικῶν αὐτῶν χρεῶν, καὶ διὰ τὴν ἀδελφικὴν σύμπραξιν, ἣν μοι παρέσχον καὶ κατὰ τὸ λήγον τοῦτο ἔτος, προθύμως συναντιλαμβανόμενοι εἰς πᾶν εἴ τι ἀφορᾷ περὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν τῆς Σχολῆς, καὶ τὴν εὐταξίαν καὶ σεμνὴν διαγωγὴν τῶν μαθητῶν.

Ἡθικὴ διαγωγή, πειθαρχία καὶ τακτικὴ φοίτησις τῶν μαθητῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἡδὴ εἰρημένων ἀνωμαλιῶν εἰς τινὰς τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων, ὧν οἱ μὲν καλῶς ποιοῦντες ἀπεσύρθησαν οἴκῳθεν, δύο δὲ ἀπεπέμφθησαν ὑπὸ τῆς Ἐφορίας, ἡ ἠθι-

κὴ διχωγὴ καὶ πειθαρχία τῶν μαθητῶν ἡμῶν εὐχάριστον παρὶστα ὄψιν, ἰδίως κατὰ τὴν χειμερινὴν ταύτην ἐξαμηνίαν, ἀπὸ τῶν πρώτων μέχρι τῶν ἐσχάτων. — Ἐπίσης εἰς τὸ τῆς τακτικῆς φοιτήσεως κεφάλαιον ἔχομεν καθ' ὅλας τὰς τάξεις οὐκ ὀλίγους διανύσαντας ὁλόκληρον τὸ ἔτος ἄνευ ἀπουσιῶν, καὶ τακτικῶς ἐκπληροῦντας τὰ σπουδαῖα χρέη αὐτῶν. ὥστε οὐδεμίαν κἀνομεν ὑπερβολὴν, παρρησίᾳ κηρύττοντες, ὅτι μεθ' ὅλης τῆς ποικιλίας τῶν ἀπὸ διχρόρων ἐνοριῶν συρρεόντων μαθητῶν, εἰς τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀνατροφὴν, τὸ ἀγαθὸν στοιχεῖον ἐν γένει πλεονάζει ἐν τῇ Σχολῇ ἡμῶν, καὶ ταῦτα, ἐνῶ οὐδενὸς ἀπολαύουσιν ἐνηκρυγτικοῦ μέσου οἱ πλείστοι τῶν μαθητῶν οὔτε παρὰ τῶν διδασκάλων οὔτε παρὰ τῶν γονέων αὐτῶν, καὶ τοὶ λίαν φιλοτίμως ἔχοντες, καὶ μετὰ σπουδῆς καταγινομένοι εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἄλλοτε μνεῖν ἐποησάμεν τῆς ἐν τοῖς Σχολείοις ἡμῶν ἐπικρατούσης τάσεως εἰς τὸ παιδεύειν καὶ τὰ ἐλάχιστα παραπτώματα τῶν παιδῶν δὲν μένουσιν ἀτιμώρητα, ἢ δὲ κοσμιότης καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν οὐδὲ τοῦ ἐλαχίστου βραβείου ἀξιοῦνται. Τί δὲ τὸ ἐκ τούτου ὄφελος ἡμῶν; συντελοῦμεν λεληθότως εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ κακοῦ καὶ εἰς τὸ νὰ δικαιωζήται ἡ ἀταξία; αἱ συνεχεῖς ποιναὶ ἀμβλύνουσι τὸ φρόνημα τοῦ παιδός, καταστρέφουσι πᾶν τὸ ἐν αὐτῷ αἰσθηματικὸν καὶ ἀνθρωπισμοῦ, ἐξευτελίζουσιν αὐτὸν μέχρι ἐσχάτου βαθμοῦ, ἀποκτηνοῦσιν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τότε πλέον οἰκδήποτε ποινὴ καθίσταται ἀνεπρκῆς πρὸς σωφρονισμόν αὐτοῦ. Ὅτι δυσμεταχειριστότατον πάντων θηρίων ὁ παῖς, ὡς εἶπε τῶν τις κλαίων, ἀληθές; ἀλλ' ἐν αὐτῷ τούτῳ κείται ἡ παιδαγωγικὴ τέχνη, ὡς οὐχὶ διὰ τῶν αὐτῶν αἰεποτε μέσων, μέσων μάλιστα ἀπαμβλυτικῶν τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ διὰ πντοίων ψυχολογικῶν τρόπων, καὶ πρὸ πάντων δι' εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος πρὸς μόρφωσιν αὐτῶν, νὰ καταβάλλωνται τὰ ἐλαττώματα τῶν παιδῶν, καὶ νὰ διεγείρηται ἡ φιλοτιμία αὐτῶν. Ταῦτα πρὸ χρόνων παρατηρήσαντες (ἰδ. ἐκθ. τοῦ 1865 σελ. 9.) εἶχομεν εἰσχαγᾶν τὴν συχνὴν διανομήν ὡς βραβείων, βιβλιαρίων ἠθικῶν καὶ τερπνῶν, ἐπιτυχόντες τῆς συνδρομῆς τῆς ἐνταῦθα Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, τῆς αἰεποτε κηδομένης τῆς μορφώσεως τῶν ἐνδεδῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων ἡμῶν, ὁρίσασθαι ἐπὶ τούτῳ πεντακόσια γρᾶς, καθὼς καὶ τῆς ἀξιοσεβάστου Κυρίας Ἑλένης Μελά, ἐκ τῶν

τότε Ἐκτελεστικῶν Μελῶν, προσενεγκούσης ἐπὶ τούτῳ 20 ἀντίτυπα τοῦ Γερουτάθῃ ἕνεκα ὁμοῦ τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τῆς Σχολῆς, καὶ τῆς πληθῆος τῶν βραβευτέων μαθητῶν, ἠναγκάσθημεν νὰ διακόψωμεν ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸ ἀποτελεσματικώτατον τοῦτο μέσον, μόλις δ' ἐσχάτως καταρθώσαμεν τοὺς μὲν ἐπιμελεῖς καὶ κοσμίους νὰ φέρωμεν εἰς εὐγενῆ ἀμειλλαν, τῶν δ' ἀμελεστέρων νὰ κεντήσωμεν τὴν φιλοτιμίαν διὰ τινῶν εὐσήμων ἀνταλλασσομένων μετὰ διάφορα ἀντικείμενα γραφικῆς ὕλης, καὶ πρὸ πάντων διὰ προτροπῶν καὶ ἐπαίνων, ἔχοντες καὶ ἐν τούτῳ συνεργὸν καὶ ἀντιλήπτορα τὴν Σεβαστὴν ἡμῶν Ἐφορίαν, ἣτις ἐν τε τῇ ἀναγνώσει τῶν Γενικῶν Ἐλέγγων διὰ τῶν πατρικῶν αὐτῆς νοθεσιῶν, καὶ ἐν πάσῃ σπουδαίᾳ περιπτώσει ἐνήμερος εἰς τὰ τῆς Σχολῆς, τὰ μάλιστα ἐνίσχυεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πολυειδῶν καθηκόντων ἡμῶν. Ὅθεν καθήκον ἱερὸν ἐκπληρῶν προσφέρω αὐτῇ ὡς δίκαιον φόρον ἐκ μέρους τῆς Σχολῆς, τὴν βαθυτάτην αὐτῆς εὐγνωμοσύνην, οὐ μόνον διὰ τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων καθιδρυμάτων δραστηρίους ἐνεργείας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν αὐταπάρησιν καὶ τὸν ζῆλον, ὃν ἔδειξεν ὑπὲρ τῆς εὐμερίας αὐτῶν, μηδὲ ἄρκεσθεῖσα εἰς τὰ ἐφήμερα, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν προνοήσασα, καὶ διὰ νέων πόρων ἀγωνισαμένη, εἰ οὐχὶ ἐξασφαλίσαι τὴν ὑπαρξίν τῆς Σχολῆς, τοῦλάχιστον ἐξομαλῶσαι καὶ μικρὸν τὰς οἰκονομικὰς δυσχερεῖας αὐτῆς.

Τὸν αὐτὸν φόρον εὐγνωμοσύνης ἀπονέμει ἡ Σχολὴ καὶ πρὸς τὰς φιλογενεστάτας Κυρίας, τὰ Ἐκτελεστικά Μέλῃ τῆς ἐνταῦθα Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ὅτι καθ' ἣν ἀνεκαθεν ἔδειξαν μητρικὴν συμπάθειαν εἰς τοὺς ἐνδεδῆς μαθητὰς τῶν Σχολείων τούτων ἀδικρίτως ἡλικίας, ἐνορίας καὶ τάξεως, καὶ ἐφέτος περιέθαλψαν οὐκ ὀλίγους, διανείμασαι 101 ζεύγη ὑποδημάτων, 144 δὲ ἐκ τῶν ἐνδεεστέρων ἐνδύσασαι φιλοστόργως διὰ θερμῶν ἐνδυμάτων. Γνωρίζοντες δ' ἐκ τοῦ σύνεγγου τὴν ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν Σχολείων τούτων διηνεκῆ αὐτῶν μέριμναν, εὐγνωμότως κηρύττομεν, ὅτι πλείστας ὅσας χάριτας ὀφείλει ἡ Σχολὴ εἰς τὴν Φιλοπτώχον ἐκείτην Ἀδελφότητα, διότι ἀπὸ τῆς πρώτης συστάσεως αὐτῆς, τὰ Ἐκτελεστικά αὐτῆς Μέλῃ, λαβοῦσαι ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν αὐτῶν πρὸς τὴν σωματικὴν περιθάλψαι καὶ τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν τῶν ἀπό-

ρων παιδων, δὲν ἐπικυσαν ἐνδιαφερόμεναι περὶ αὐτῶν, καὶ διὰ πνυτοίων μέσων ἐνθαρρύνουσαι αὐτούς. Εἶθε ὁ Πατήρ τοῦ Ἐλέους καὶ Θεὸς πάσης περὶ κλήσεως, σώων καὶ ἀκαίαν διατηρήσει ἐπὶ γενεὰς γενεῶν τὴν Φιλάνθρωπον ταύτην Ἀδελφότητα, ὡς καὶ πάντα τὰ φιλάνθρωπικὰ σωματεῖα, τὰ δ' ἐκτελεστικά καὶ συναπτερίζοντα αὐτὰ Μέλη εὐλογήσει καὶ ἐνισχύσει εἰς τὸ πολύμοχθον ἔργον αὐτῶν, πρὸς μικρὰν ἀνακούφισιν τῶν ποικίλων δεινῶν τῆς περὶ αὐτῶν ἀνθρωπότητος.

Ἀλληλοδιδασκτικά.

Πρακτικῆν τοῦ Κ. Κοσμίδου, προσεκλήθη αὐθις ὁ Λουκάς Σκιδᾶς, ἀνὴρ ἐγνωσμένης ἱκανότητος, ἀρχαῖος καὶ πιστὸς ὑπάλληλος τῆς Σχολῆς, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη εὐδοκίμως διδάξας· ἀλλὰ μόλις ἀναλαβόντα τὸ ἐνταῦθα ἔργον αὐτοῦ ἡ Ἐφορὰ ἠναγκάσθη νὰ τὸν μεταθέσῃ εἰς τὴν χηρέουσαν θέσιν τῆς κατὰ τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον προκαταρκτικῆς Σχολῆς. Ἡ μεταθεσις αὕτη ἦν μὲν ἀσύμφορος εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἀλληλοδιδασκτικόν, ἀλλ' ἡ Σχολὴ καὶ ταύτην ὑπέμεινε τὴν θυσίαν πρὸς βύθμισιν τῶν ἐκεῖ. Ἀριθμοῦσι δέ, τὸ μὲν κατὰ τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον τμημα ὑπὲρ τοῦ 170, ἐξ ὧν τοὺς 110 παρόντας, τὸ δ' ἐνταῦθα περὶ τοὺς 325 μαθητάς, παρόντας δὲ 260, ὧν ἡ Ἡ. τάξις, 36 ἀριθμοῦσιν μαθητάς, μετὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτῆς μέλλει, ἀξίως κριθεῖσιν νὰ προβιβασθῇ εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Τὸ σύνολον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς ἀμφοτέρω τὰ Σχολεῖα ἡμῶν φοιτῶντων παιδῶν ἀνέβη εἰς 870, ἥτοι 30 περίπου ὀλιγωτέρους τῶν πέρυσιν.

Βιβλιοθήκη.

Προσφοράς εἰς τὴν Βιβλιοθήκην κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔχων ἡ ἀναγγεῖλω τὴν τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Δ. Ν. Τυμβάκου, *Τὸ Σύμπαν ἢ τὰ θαυμάσια τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ ὑπὸ Ἰ. Μ. Παπαδόπουλου*, τὴν τοῦ Κ. Ν. Ψάρα ἐκ πέντε ἀντιτύπων τῆς ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθείσης *Μύρας τοῦ Βίκτορος Ἀλφίερου*, τὴν τοῦ πρώην Σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς Ἀρχιμανδρίτου Κ. Εὐ. Κλεοβούλου, ἐξ ἑνὸς ἀντιτύπου τῆς κατὰ τὸ 1867 *Λογοδοσίας αὐτοῦ*, καὶ τὴν τοῦ Κ. Χρ. Παπαδοπούλου ἐξ ἑνὸς ἀντιτύπου τῶν *Βιβλικῶν*. Ἡ δὲ φιλογενεστάτη Κυρία Λουκία Καραθεοδωρῆ ἐξήκολουθεῖ προσφέρουσα τὰ τοῦ

τρέχοντος ἔτους φυλλάδια τῆς *N. Παρθώρας*· ἐπίσης καὶ οἱ τῶν ἐνταῦθα ἐθνικῶν ἐφημερίδων *Ἀρμονίας* καὶ *Ἀνατολικοῦ Ἀστέρου* Κ. Κ. Συντάκται ἐξήκολούθησαν πέμποντες εἰς τὴν Σχολὴν ἀνὰ ἕν φύλλον τῆς ἀξιοτιμίας τῆς Σχολῆς, εὐχόμεθα οὖς πάντας ἐκφράζοντες τὰς εὐχαριστίας τῆς Σχολῆς, εὐχόμεθα ἵνα ἴδωμεν καὶ χρησιμοποιούμενα τὰ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἡμῶν οὐκ ὀλίγα ἱστορικὰ καὶ φιλογενετικά σιγγράμματα. Ἡ δὲ Σχολὴ ἐπορίσθη τὴν *Κιβωτὸν τῆς Ἑλλην. γλώσσης* ὑπὸ Ν. Λογάδου, καὶ τὰ *Opuscula Veterum et Clarorum Medicorum graecorum*, ἀνὰ ἕν ἀντίτυπον, ἀντὶ ἑνὸς σώματος τῆς τετρατόμου Φυσικῆς τοῦ ἐν Παρισίοις κυρίου P. Beron.

Κληροδοτήματα.—Συνδρομαί.

Τὸ μόνον ἐκ κληροδοτήματος προκύψαν δῶρημα εἰς τὴν Σχολὴν ἡμῶν, τὴν μόλις ἐξοικονομοῦσαν τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας αὐτῆς, ὑπῆρξε τὸ τοῦ ἐκ τῶν Ἐφόρων ἡμῶν ἀξιοτίμου κυρίου Π. Ν. Στερίου ἐξ εἰκοσι λιρῶν Ὀθωμανικῶν, εἰς αἰώνιον μνήμην τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας Ν. Στερίου. Ἡ Σχολὴ μετ' εὐγνωμοσύνης δεξαμένη τὴν προσφορὰν κατέγραψε καὶ τὸ ὄνομα τῆς μακαρίτιδος μετὰ τῶν ἄλλων δωρητῶν, ὑπὲρ ὧν, ὡς καὶ ὑπὲρ τοῦ αἰοιδίμου εὐεργέτου αὐτῆς Κωζῆ Ἀγελάστου, θέλει ἐκτελέσει ἐν τῇ προσεχεῖ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱερρχῶν Ἀρχιερατικὴν τε λειτουργίαν καὶ ἱερὸν μνημόσυνον, ὑπὲρ αἰωνίας ἀναπαύσεως αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ καθιερωμένην ἤδη συνήθειαν. Εἶθε ἡ ἐγνωσμένη φιλογένεια τῶν πλουσίων ἡμῶν ἐξακολουθήσει ἀφήνουσα καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ προσκαίρου τούτου βίου εἰς αἰώνιον μετάβασιν ἀείμνησιν τὰ δῶρημα αὐτῶν.

Αἱ συνδρομαὶ τῶν τε φιλομούσων Ἑνοριτῶν καὶ τῶν ἐντίμων γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν, ἐγένοντο καὶ ἐφέτος, χάρις εἰς τὴν περὶ τούτου μέριμναν καὶ δραστήριον ἐνέργειαν τῶν ἀξιοτίμων ἡμῶν Ἐφόρων. Ἡ δὲ Σχολὴ ἐκφράζουσα πρὸς πάντας τοὺς πρὸς συντήρησιν αὐτῆς συντρέχοντας ὁμογενεῖς τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς, εὐχεται νὰ ἴδῃ παγιούμενον τὸ μέλλον αὐτῆς καὶ δι' ἀποθεματικῶν κεφαλαίων, τῶν μόνων δυναμένων ἐξασφαλίσαι τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτῆς.

Τοιαύτη ὑπῆρξε, σεβαστῇ Ὁμήγυρις, καὶ ἡ κατὰ τὸ λήγον ἤδη τοῦτο ἔτος κατάστασις τῶν Σχολείων τῆς Ἑνορίας ἡμῶν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς φιλομούσου Κυβερνήσεως, πατριτικῶς μερι-

μνώσει· περί τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ὑπῆκόων αὐτῆς. Ἐφοροί τε καὶ Διδάσκαλοι, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν μετ' ἐνδομύχου πεποιθήσεως, ἐξετελέσαμεν, ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, τὰ ἐπιβαλλόμενα ἡμῖν χρέη. Ὅποιοι δὲ οἱ κερποὶ τῶν πολυειδῶν κόπων καὶ ἀγῶνων τῶν τε Διδασκάλων καὶ τῆς ἐφορευούσης Διοικητικῆς Ἀρχῆς; Τοῦτο μέλλουσι δεῖξι αἱ ἤδη ἀρχόμεναι ἐξετάσεις· εἰ δὲ ἐπετρέπετό μοι καὶ ἐν εἰκόني παρῆσθῆσαι τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς προόδου τῶν μαθητῶν, δὲν ἤθελον διστάσει νὰ εἶπω, ὅτι αὕτη παρὶσῶ ὄψιν, εἶναι καὶ γὰρ, *λευκαὶ ἤδη πρὸς θερισμόν*. Καθὼς ἐν ἐκείναις οὐ σπανίως παρατηρεῖ τις καὶ μέρη, ἐν οἷς οἱ στάχεις εἰσὶ λεπτοὶ καὶ ἀνερόφθοροι, ἢ ξηροὶ καὶ μεμπαρμμένοι ὄλως, ἐνῶ εἰς ἄλλας μείζονας ἐκτάσεις κυματίζουσιν εὐμεγέθεις, καλοὶ καὶ πλήρεις σάχεις, μολοντόι ἀμφοτέρωτι αἱ γὰρ ὑπὸ τὰς αὐτὰς κεῖνται ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ὑπὸ τὴν αὐτὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἐκαλλιεργήθησαν, οὕτω ποικίλος εἶναι καὶ ὁ βαθμὸς τῆς προόδου τῶν μαθητῶν ἡμῶν· εὐτυχῶς ἀσυγκρίτως πλείονές εἰσιν οἱ ἀνταμειβόμενοι τοῦς κόπους τῶν Διδασκάλων διὰ τῆς χρησιμοθεσίας καὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν. Εἶθε ὁ κύριος τοῦ θερισμοῦ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι κερποφόρον ἀναδειξοίη τὸν σπόρον ἡμῶν, τοῦς δὲ κληρούχους τοῦ πνευματικοῦ τούτου λήθου, τοῦς φιλομούσους λέγω Ἐνορίτας καὶ Συνδρομητάς τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων καθιδρυμάτων, φιδρύναι καὶ ἀνταμείψαι καὶ ἐς νέωτα καὶ ἐς αἰ δι' ἀφθόνου συγκομιδῆς.

Περαίνων τὴν συνοπτικὴν ταύτην ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐργασιῶν ἡμῶν, προσφέρω τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην τῆς Σχολῆς τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, ὅτι ἐν τῇ Πατριρχικῇ Αὐτοῦ μερίμνῃ περὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν κυδῶκεσε πληροφορεῖσθαι περὶ αὐτῶν διὰ τοῦ ἀξίως ἐκπροσωποῦντος αὐτὸν Σεβασμιωτάτου Ἀγίου Χίου, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὰς παναγιότους Αὐτοῦ εὐχὰς ἐπ' αὐτά, ὡς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τοῦ Γένους ἡμῶν ἐκπαιδευτήρια, καὶ ἐπὶ τοῦς ἐφορεύοντας καὶ συντρέχοντας πρὸς συντήρησιν αὐτῶν.

Ἐν Σταυροδρομίῳ, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1868.

Ὁ Σχολάρχης

Γ. ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Προσλαλιὰ τοῦ Πανιερωτάτου Ἀγ. Χίου Κ. Κ. Γρηγορίου κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν γενικῶν ἐξετάσεων, τῇ 28 Ἰανουαρίου 1868.

Εὐσεβεῖς καὶ φιλόμουσοι Κύριοι.

Ἐντολὴ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου περιστάμενος σήμερον ἐν τῷ εὐαγεῖ καὶ σεμνῷ τούτῳ τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν τεμένει, ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι προκατάρξασθαι τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῶν ἐνικουσίων ἐξετάσεων διὰ τῆς ἐξῆς συνοπτικωτάτης περὶ ἐθνικῆς καὶ ἑλληνοπρεποῦς παιδείας προσλαλιᾶς.

«Ὡσπερ τὴν μέλιττα ὀρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμβάνουσαν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδεὸς μὲν ἀπειρώς ἔχειν, παρταχῶθερ δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν.»
(Ἰσοκρ.)

Ὅτι ἡ παιδεία τὸ μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ θεόσδοτον δῶρον, τοῖς πᾶσι γνωστόν καὶ ἀναμφισβήτητον· αὕτη οὐ μόνον ὑπέρτερον τῶν θνητῶν λαχόντων φύσιν αὐτὸν καθίστησιν, ἀλλὰ καὶ τῷ δημιουργῷ τῶν ἁπάντων ἕξομοιοῖ, τῷ κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ καὶ ὁμοίωσιν πλάσαντι. Διὰ ταύτης γὰρ προσκτώμενος τὴν περὶ Θεοῦ καὶ τῶν ὄντων καὶ ἑαυτοῦ γνῶσιν, ἐκπληροῖ τὰ πρὸς πάντας καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν Πλάτην καθήκοντα, διάγων βίον συνάδοντα πρὸς τὸν ἑαυτοῦ προορισμόν, ὀλβιος καὶ μακάριος ἐν τε τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔθνη ὅλα τῆς παιδείας ἐπιμελούμενα, καὶ πάσαις δυνάμεσιν ἀντεχόμενα, προέκοψαν τέχναις καὶ ἐπιστήμαις, καὶ εἰς ὕψιστον προόδου βαθμὸν προαχθέντα ἐμεγαλύνθησάν τε καὶ ὑδαξιμόνησαν, καὶ μεγίστης τιμῆς ἠξιώθησαν.

Ἐν μὲν οὖν τῇ ἀρχαιότητι τὸ ἡμέτερον ἔθνος παιδείας ἐπιμεληθὲν ἐπέδωκεν ἐπιστήμαις καὶ τέχναις, καὶ τοσαῦτα ἤγειρε κατὰ τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος τρόποις, καὶ τῆς Οἰκουμένης κατέστη διδάσκαλος, καὶ τέλος δουλόμενον τῷ σώματι

ἐδουλοῦτο τοὺς δεσπότας τῷ πνεύματι αὐτῆς Graecia capta
ferum captorem cepit (Ὁράτ.) ἐφ' ᾧ καὶ μέχρι νῦν οἱ ἡ-
μέτεροι πρόγονοι παρὰ πάντων θαυμάζονται καὶ τιμῶνται, καὶ
ἄχρις οὗ ὁ κόσμος οὗτος ἵσταται θαυμασθήσονται.

Ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἢ νῦν Εὐρώπῃ παρὰ τῶν ἡμε-
τέρων προγόνων παραλαβοῦσα τὴν σοφίαν καὶ τὸν πολιτισμόν,
καὶ διαθρέψασα ἐπιμελῶς, καὶ περιποιησαμένη αὐτὰ γενναίως
καὶ ἐπαυξήσασα, κατέστη οἷα καὶ ὅση ὑπάρχει μεγάλη, ἰσχυρά,
εὐδαίμων καὶ πᾶσιν ἀγαθοῖς θάλλουσα, εὐνομία καὶ πλοῦτος
καὶ τοῖς λοιποῖς παρ' ἡς καὶ ἡμεῖς οἱ δυστυχήσαντες ἀπόγονοι
τῶν περιφανῶν ἐκείνων ἀνδρῶν λαμβάνομεν ἤδη ταῦτα.

Ἡμεῖς οὖν οἱ σμυνόμενοι ἐπὶ τούτοις καὶ ἀγαλλόμενοι, εἰ
μὴ ψευδόμεθα τοῦνομα Ἑλληνας, ὀφείλομεν πάντων μάλιστα
παντὶ σθένει καὶ ἐν πάσῃ θυσίᾳ μοχθεῖν τε καὶ ἀγωνίζεσθαι
εἰς ἀνάκτησιν τῶν πατρῶων ἡμῖν ἀγαθῶν, τῆς παιδείας καὶ
ἀρετῆς, καὶ τῆς ἐκ τούτων προγονικῆς εὐκλείας καὶ δόξης, ὥστε
συγκαταταχθῆναι τῇ τάξει τῶν εὐνομούμενων καὶ εὐδαιμο-
νούτων ἐθνῶν, ἢ προσήκει ἡμῖν.

Ἀλλὰ χρὴ ἐμμένειν ἀσφαλῶς τοῖς πατρίοις ἔθεσί τε καὶ ἤθεσι,
πᾶν δ' ὅ,τι ἐκφυλον καὶ ὀθνεῖον καὶ ἀθηλαϊκόν, ἀπαρδον τοῖς
ἡμετέροις, διστροβλοῦν τὸ ἦθος καὶ κατασπιλοῦν τὴν διάνοιν,
ἀποδιοπομπεῖσθαι καὶ ἀπελάυνειν, ἐκλέγοντας μὲν τὰ χρήσιμα
καὶ συνάδοντα, κατὰ τὰς μελίσσας, ἀπορρίπτοντας δὲ καὶ ἀπω-
θυμένους τὰ βλαβερὰ καὶ τὸν νοῦν διςρέφοντα, ὡς που φησὶν
Ἰσοκράτης. « Ὡς περ τὴν μέλιτταν ὄρωμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ
βλαστήματα καθιζάνουσιν, ἀφ' ἑκάστου δὲ τὰ χρήσιμα λαμ-
βάνουσιν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδενὸς
μὲν ἀπείρωσ ἔχειν, πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. »
Τὸ γὰρ ἐθέλειν ἀδιακρίτως πάντα τὰ τῶν ἄλλοτριῶν λαμβάνειν
καὶ ἀποδέχεσθαι, καὶ ταῦτα παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἔχοντας τὴν
θειάν ἐκείνην πηγὴν, ἐξ ἧς οἱ Εὐρωπαῖοι ἠρύσαντο καὶ ἀρούνται
τὰ διαυγέστατα νάματα τῆς τε ἔσω σοφίας καὶ τῆς θύραθεν,
καὶ ρυθμίζειν τὰ ἡμέτερα ὅλως πρὸς τὰ ἐκείνων, τῶν οἰκειῶν
πραμελοῦντας καὶ μηδένα λόγον ποιουμένους, οὐ μόνον πολ-
λὴν τὴν ἄνοιαν ἔχει, ἀλλὰ καὶ πάντων αἰσχιστον καὶ δεινό-
τατον. Ἐπεὶ γε δῆλοι ἐσόμεθα πιθηκίζοντες καὶ πρὸς τὰ τῶν
ἄλλων κεχηνότες καὶ κατεπτοημένοι, τῶν ἡμετέρων ἀπογο-
μούμενοι, καὶ τὸν τοῦ Ἑλληνοῦ χαρακτῆρα πάμπαν ἀπεκδυό-

μενοι· κἀντεῦθεν βλαψόμεθα δὴ τὰ καιριώτατα. Οὕτω γάρ,
ὃ μὴ γένοιτο, οὔθ' Ἑλληνας ἂν εἶημεν, οὔτε ἄλλοι τινές . . .
ἀλλὰ σύμμικτόν τι εἶδος καὶ ἀποφώλιον τέρας, καὶ κατὰ τὸν
ποιητὴν « πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. »

Διὰ ταῦτα οὖν χρὴ αἰρεῖσθαι καὶ τιμᾶν τὰ ἡμέτερα, καὶ
ἦθῃ καὶ νόμους καὶ τρόπους καὶ δίκαιαν, καὶ ἀντέχεσθαι τού-
των σεβρῶς, καὶ φανεροῦς εἶναι, ὄντας ὅπερ ἔσμεν καὶ καυχώ-
μεθα, Ἑλληνας, καὶ ἴδιον ἔθνος ἀποτελοῦντας καὶ χαρα-
κτῆρα. Εἰ δέ τι δέοι καὶ παρ' ἄλλων λαμβάνειν πρὸς οἰκοδομὴν
καὶ τελείωσιν, μεθαρμόζειν πρὸς τὰ οἰκεία, καὶ « αἰχμαλω-
τίζειν πᾶν νόημα εἰς ὑπακοὴν τῶν ἡμετέρων » μηδαμῶς ὑπὸ
τοῦ χειμάρρου τῆς ψευδοπαιδείας καὶ τοῦ κκοζήλου ψευδο-
πολιτισμοῦ παρασυρομένου, τοῦ τὰ πάντα μονονουχί συντα-
ράσσοντος, καὶ πολλάκις ἐπαπειλοῦντος τὴν ἐθνικὴν καὶ θρη-
σκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἡμῶν ὑπαρξιν, οὗ ἕνεκα πολλῆς ἡμῖν
δεῖ φυλακῆς καὶ προσοχῆς τὰ τοιαῦτα, ἵνα μὴ λάθωμεν ἀπο-
πλανηθέντες τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ σκοποῦ.

Ἐπιεικέτως οὖν ὃ πρὸς τὴν παιδείαν ζήλος καὶ ἡ περὶ τὰ καλὰ
προθυμία ὑμῶν, οἵτινες ὀρθῶς βουλευσάμενοι καὶ καλῶς κρί-
ναντες περὶ τούτων συντρέχετε γενναίως, καὶ συνεργεῖτε εἰς
συντήρησιν τῶν ἱερῶν τούτων τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν ἐνδαι-
τημάτων, καὶ μοχθεῖτε πρὸς παιδευσιν καὶ μόρφωσιν τῆς νεό-
τητας ἐκατέρων τῶν φύλων. Ἐκ τούτων δὲ καὶ περὶ τοῦ μέλ-
λοντος πέποιθα ὅτι φιλοτιμότερον τοῦ πράγματος ἀντιλήψασθε,
καὶ προθυμότερον ἀγωνιεῖσθε ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ βελτιώσεως
τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἐπιφανοῦς ταύτης κοινότη-
τος, οὐδὲ πόνων καὶ δαπάνης φειδόμενοι, ἀποβλέψαντες εἰς τοὺς
παρόντας καιροὺς τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἐθνῶν, καὶ τὸν ἀκ-
τάσχετον αὐτῶν ὄργανόν εἰς τὴν πρόοδον ὧν ἡμεῖς πολλῶν
ἕνεκεν ἠγεῖσθαι ὀφείλομεν, παρελθὼν ἔχοντες ἔνδοξον, καὶ τὸ
ἐνεστὼς ἐπ' αἰσίοις ἀρξάμενον, καὶ παρασκευάσασθαι τὸ μέλ-
λον λαμπρότερον καὶ εὐδαιμονέστερον, τὴν παιδευσιν τοῦ ἔθνους
ἡμῶν περὶ πλείστου ποιοῦμενοι, καὶ τῶν πατρῶων ἀντεχόμενοι,
καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ, τὸ λεγόμενον, ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἐθνι-
κῆς εὐκλείας ἀγωνιζόμενοι.

Ταῦτα δὲ πάντα μάλιστα κατορθοῦται διὰ τῆς ῥίξης πάντων
τῶν ἀγαθῶν, τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ἣν ὀφείλομεν ἔχειν πρὸς τε
ἀλλήλους καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς,

συμβιοῦντες καὶ συνδιάγοντες μετ' αὐτῶν ἐν ἀδελφικῇ στοργῇ καὶ εὐκρινείᾳ, συνεργοῦντες καὶ συναγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς κοινῆς προκοπῆς καὶ προόδου, τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν οἰκείαν εὐδαιμονίαν ἠγούμενοι, ἅτε δὴ πάντων ὄντων κοινῶν τοῖς φίλοις καὶ ἀληθῶς ἀγαπῶσιν ἀλλήλους. Οὕτω γὰρ ἂν τῆς ποθητῆς εὐημερίας καὶ προόδου τύχοιμεν ἅπαντες.

Ὁ δὲ Οὐράνιος Πατὴρ τῶν φώτων καὶ Θεὸς τῆς ἀγάπης περιφουροίη καὶ ἐνισχύοι πάντας τοὺς ἔργω καὶ λόγῳ καὶ τρόπῳ συντρέχοντας εἰς στερέωσιν καὶ διηνεκῇ καὶ δαψιλῇ καρποφορίᾳ τοῦ εὐχγοῦς τούτου τῶν Ἑλληνίδων Μουσῶν ἐνδiciaitῆματος.

Ἰμεῖς δέ, φίλτατα τῆς Ὀρθοδοξίας τέκνα, αἱ χρῆσται τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἐλπίδες, ἐπὶ τὸν προκείμενον ἱερὸν ἀγῶνα τῶν ἐνικουσίῳν ἐξετάσεων πρὸς πάντας, ἐνώπιον τῶν προσφιλῶν ὑμῶν γονέων καὶ συγγενῶν, καὶ τοῦ ἐν Χριστῷ ὑμᾶς τιθηνήσαντος καὶ πνευματικῶς ἐκτρέψαντος ὑμετέρου γεραιοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν ἐπικλειψιμένων ἐλλογιμῶν Διδασκάλων, δεῖξατε διὰ τῶν ἔργων ὅτι ἄξιοι ἐστέ τῶν τοσούτων θυσιῶν καὶ φροντίδων, δικαιώσατε τὰς περὶ ὑμῶν ἀγαθὰς εὐχὰς καὶ ἐλπίδας τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ὅλης τῆς καθ' ἡμᾶς εὐσεβοῦς κοινωνίας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ φωτίσαι καὶ ἐνισχύσαι ὑμᾶς κατὰ τὸν προκείμενον ἱερὸν ἀγῶνα, διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν Πατρὸς καὶ Πρωθιεράρχου, καὶ ἀναδείξαι μέλη τίμιχα τῆς τε ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους!

† Ὁ Χίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Προσλαλιὰ τοῦ ἐκ τῶν Ἐφόρων Κυρίου Ν. Ἀκάτου πρὸ τῆς διανομῆς τῶν βραβείων τῆ 4 Φεβρουαρίου 1868.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεβαστὴ Ὁμήγυρις.

Κληθεὶς ὑπὸ τῶν συναδέλφων μου ἵνα ἀγορεύσω ἐν τῇ πανηγυρικῇ ταύτῃ ἡμέρᾳ, καὶ συναισθνόμενος τὴν ἀδυναμίαν μου, δὲν προτίθεμαι νὰ μακρολογήσω, οὐδὲ νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ ἀντικειμένων συνθήκῳ ἐν τοιαύτοις περιστάσεσι λαλοῦμένων, καὶ ἅτινα ἀρμόζουσι μᾶλλον εἰς ἄνδρας λογίους καὶ ἐπιστήμονας, οὐχὶ δὲ θεράποντας, ὡς ἐμέ, τοῦ Κερδώου Ἐρμου. Μόνῃ ἢ ἐπιθυμίᾳ τοῦ νὰ συντελέσω καὶ ἐγὼ ἐκ τῶν ἐνότων εἰς τὴν πρόδον καὶ ὑποστήριξιν τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἐνδικιτήματος τῶν Μουσῶν, μὲ παρεκίνησε νὰ ἀναδεχθῶ τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ εὐτυχῇ ἐμαυτὸν θέλω θεωρήσει, ἐὰν ἡ ἀσθενὴς μου φωνὴ, καταδείξῃσά τὰς ἐκ τοῦ καθιδρύματος τούτου προκυπτούσας εἰς τὴν νεολαίαν ὠφελείας, ἐπιτύχῃ εἰς τὸ νὰ ἐπαυξήσῃ τὴν μέριμναν, ἣν λαμβάνετε ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὡς εἰς τὸν ἔμπορον ἡ ἡμέρα τοῦ καλουμένου Γενικοῦ Ἰσολογισμοῦ, εἶναι ἡ ἡμέρα, ἡ συγκεκριλαίουσα ὅλας τὰς πράξεις τοῦ διατρέξαντος ἔτους, καὶ ἡ καταδεικνύουσα τὸ καθρὸν ἀποτέλεσμα αὐτῶν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς Σχολείοις, ἡ ἡμέρα τῶν Γενικῶν Ἐξετάσεων, εἶναι ἡ βᾶσανος τῶν κόπων καὶ τῆς ἐπιμελείας τῶν τε διδασκόντων καὶ διδασκομένων. Ἐκ τῆς σπουδῆς δὲ ἦν δεικνύετε εἰς τὸ νὰ περνευρίσκηθε κατὰ τὴν ἐπέτειον ταύτην ἡμέραν τῆς Σχολῆς ἡμῶν καταφίνεται ἡ φροντίς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ὅλοι λαμβάνετε ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας αὐτῆς.

Τὴν ἐορτὴν ταύτην τιμᾶ διὰ τῆς παρουσίας Αὐτοῦ ὁ Παναγιῶν Πρωθιεράρχης κηδόμενος ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς διαπλάσεως τοῦ ποιμνίου Του. Τιμῶσιν οἱ γεννήτορες καὶ

συγγενείς τῶν εἰς τὴν Σχολὴν φοιτῶντων παίδων, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἰδῶσι τὰς προόδους αὐτῶν, καὶ ἐκ τούτων χρηστὰς νὰ ἀρυσθῶσιν ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν. Τιμῶσι τέλος, πάντες οἱ φίλοι τῶν γραμμάτων καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Γένους ἡμῶν. Ὁ μὲν Παναγιώτατος ἡμῶν Πατριάρχης, ἐπόμενος καὶ ἐν τούτῳ τοῖς ἔχουσιν ὅλων τῶν Σεβαστῶν προκατόχων Αὐτοῦ, οἵτινες ἐν χρόνοις σκοτίας καὶ βραδερότητος, διεφύλαξαν τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἐξαφνίσεως, σκέπει καὶ πάλιν διὰ τῆς γεραρᾶς αἰγίδος τῆς Ἐκκλησίας τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν. Ἰμεῖς δὲ οἱ λοιποὶ ἐπὶ τῆς ἱεράς ταύτης παραδόσεως ἅμα καὶ τῆς προγονικῆς εὐκλείας στηριζόμενοι, συναμιλλᾶσθε ὑπὲρ τῆς εὐγενοῦς ταύτης σταδιοδρομίας. Ἡ δὲ Σχολὴ ἀνθαμιλλωμένη ἵνα φανῆ ἐπαξία τοῦ γενικοῦ τούτου ἐνδιαφέροντος πρὸς εὐημερίαν αὐτῆς, δραστηρίως ἐργάζεται πρὸς βύθμισιν τῶν ἠθῶν καὶ τὴν διανοητικὴν καλλιέργειαν τῶν εἰς αὐτὴν φοιτῶντων, ὁσημέρην τελειοποιούσα τὸ διδακτικὸν αὐτῆς σύστημα, καὶ εὐσυνειδήτως ἐκπληροῦσα τὰ ἱερὰ χρέη αὐτῆς. Ἀπόδειξις τούτου ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ποῖόν καὶ τῶν σήμερον ἀπολυομένων, ὡς καὶ ἡ πληθὺς τῶν εἰς αὐτὴν συρρέοντων παίδων ἐκ τε τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῶν προκατεινῶν αὐτῆς πρὸ πάντων δὲ ἢ ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσα γενικὴ εὐπείθεια εἰς τὰς διατάξεις τῆς Σχολῆς, ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ πρόοδος τῶν μαθητῶν.

Ἡ δ' Ἐφορία τὸ καθ' ἑαυτὴν οὐδενὸς φείδεται κόπου διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν καὶ τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγὴν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καθιδρύματος, ἀλλ' ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς ἀπάντᾳ καὶ δυσχερείαις, ἅς μόνον διὰ τῆς συμπράξεως παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς δύναται νὰ ὑπερνικήσῃ. Ἡ Ἐφορία ὑποχρεοῦται νὰ ἐξισώσῃ τὰς δαπάνας αὐτῆς πρὸς τοὺς πόρους τῆς Σχολῆς· οὗτοι δὲ, τακτικοὶ τε καὶ ἑκτακτικοί, εἰσὶ καὶ σήμερον οἱ αὐτοί, ὅποιοι καὶ πρὸ δέκα ἐτῶν. Καὶ ὅμως ἕκτοτε οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἐπενταπλασιάσθησαν, τῶν μαθημάτων ὁ κύκλος κατέστη εὐρύτερος, ἄλλων δὲ πρακτικωτέρων γνώσεων ἢ διδασκαλίᾳ εἶναι τὴν σήμερον ἀναπόφευκτος, ὁ δὲ πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ οἰκείου ἔθνους ἡλίου φαινότερον διαλάμπων ζῆλος τῶν περὶ ἡμᾶς λαῶν ἐπιβάλλει τὸ μέγα καὶ βρῦν καθήκον εἰς πάντας τοὺς κηδομένους τῆς ἐθνικῆς εὐκλείας ἵνα προσπαθῶσιν

ὅλαις δυνάμεσιν, ὅπως καὶ τὸ ἡμέτερον ἔθνος, τὸ ἀνέκαθεν ἀξίωμα ἔχον τό,

Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,

μὴ ἀπολείπηται τῶν ἄλλων ἔθνων εἰς τὰς πρακτικὰς γνώσεις τοῦ βίου. Ἰδοὺ οἱ λόγοι, οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν Ἐφορίαν, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν καὶ τῶν ὀπωσοῦν εὐπορούντων γονέων τῶν πολυκρίθμων μαθητῶν τῆς Σχολῆς, δι' εὐτελοῦς τινοσ ποσοῦ καταβαλλομένου ἐτησίως. Καίτοι δὲ λυπούμενη, ὅτι ἡ φωνὴ τῆς δὲν εἰσηκούσθη παρά τινων τῶν γονέων, εὐελπισοῦσα ὅμως ὅτι καὶ οὗτοι βραδύτερον, ἐκτιμῶντες τοὺς λόγους τοῦς πειθναγκάσαντας τὴν Ἐφορίαν ἵνα καταφύγῃ εἰς τοιαῦτα μέτρα, θέλουσι συνδράμει προθύμως πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων αὐτῶν, εὐχεται νὰ ἴδῃ παγιοῦμενον τὸ μέλλον τῆς Σχολῆς, καὶ ἀντάξιον τῆς σημερινῆς προόδου τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Στρέφων ἤδη τὸν λόγον πρὸς ὑμᾶς, φίλτατοι νέοι, οἵτινες ἄλλοι μὲν φοιτᾶτε ἐτι εἰς τὸ διδασκαλεῖον τοῦτο, ὅπως καταρτίσθητε καὶ μορφώσθητε τὴν νεκρὰν καὶ εὐπλαστον ψυχὴν ἡμῶν, ἄλλοι δὲ μορφωθέντες καὶ θέσαντες ἤδη τὰς πρώτας βάσεις τοῦ μέλλοντος ὑμῶν, μεταβαίνετε εἰς τὸ εὐρὸ στάδιον τοῦ πρακτικοῦ βίου, συμβουλεύω ὑμᾶς νὰ ἔχητε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς τρεῖς ἐκεῖνας ῥήσεις τῶν προγόνων ἡμῶν, δι' ὧν οἱ μὲν γέροντες προηγοροῦντο λέγοντες,

« Ἄμμες ποκ' ἡμες ἄλκιμοι νεκνίαι », — οἱ δὲ νέοι,

« Ἄμμες δὲ γ' εἰμέε, αἱ δὲ λῆς πείρακ λαθέ », — καὶ τὰ παιδία,

« Ἄμμες δὲ γ' ἐσόμεσθα πολλῶ κάθρονες ».

Περαιῶν τὸν λόγον, Σεβαστὴ Ὁμήγουρις, κρίνω χρέος μου νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχριστήσεις τῆς Ἐφορίας ὑπὲρ τῆς συνδρομῆς, ἧς ἔτυχεν παρ' ὑμῶν καὶ βέβαιος ὢν ὅτι πάντες ἐστὲ πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀναγκαιότητος καὶ τῆς ὠφελείας τῶν καθιδρυμάτων τούτων, ἐλπίζω ὅτι θέλετε ἐξακολουθεῖ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ παρέχητε τὴν γενναίαν καὶ πρόθυμον συνδρομὴν σας ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ταύτης. Ὁ δὲ πνευματικὸς Πατὴρ ἡμῶν καὶ Προηγορῶν τῆς Ἐκκλησίας θέλει ἐπικαλεῖται τὰς χάριτας καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἱψίστου ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντων ἡμῶν.

Προσλαλιά τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
Κυρίου Κυρίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Ϛ'. μετὰ τὴν
διανομὴν τῶν Πτυχίων, τῆ 4 Φεβρουαρίου 1868.

Φιλόχριστος καὶ φιλόμουσος ὁμήγυρις.

Ἐπὶ τε τοῦ κοινοῦ καθήκοντος ἐμπνεόμενοι τοῦ συντε-
λεῖν παντοίοις τρῶποις εἰς τὴν τῶν γραμμάτων διάδοσιν, καὶ
ὑπὸ τοῦ ἰδιαίτερου τῆς ἁγίας λαχούσης ἡμῶν Πατριαρχικῆς
καὶ Ἀποστολικῆς περιωπῆς, ἐγκαρδίως ἐπιθυμοῦμεν, ἵνα, εἰ
δυνατόν, ἐν πᾶσι τοῖς ἐν ὀλίῃ τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ ὑπάρ-
χουσιν ἡμετέροις ἐκπαιδευτηρίοις αὐτοπροσώπως παρενρι-
σκώμεθα, καὶ ἄλλοτε μὲν πλεονάκις, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὰς
δημοσίας ἐξετάσεις· τοῦτο μὲν, ὅπως καὶ διὰ τῆς παρουσίας
ἡμῶν ὑπεκχαίωμεν, τὸ ἐφ' ἡμῶν, τὸν πρὸς τὴν ἀληθινὴν παι-
δείαν ἀκραιφνή ζηλον τῶν εὐλογημένων Χριστιανῶν, τοῦτο
δέ, ἵνα, βλέποντες ἐγγύθεν τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν
ἐπίδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου νεολαίας, ἀγαλλώμεθα τὴν πατρι-
κὴν ἐκείνην ἀγαλλίασιν τὴν ἐπὶ τῇ προκοπῇ τῶν οἰκείων τέ-
κνων. Ἀλλὰ ἔλθον μὲν διὰ τὸ ἐμμέριμον καὶ πολυάσχολον
τῆς θέσεως, ἔλθον δὲ τῷ βάρει τῆς ἡλικίας ἐπιβαρυνόμενοι,
οὐ δυνάμεθα εἰς ἔργον ἀγαγεῖν τὴν διάπυρον ταύτην ἐπιθυ-
μίαν ἡμῶν. Ἴνα ὅμως μὴ στερηθῶμεν ὅλως τῆς κοινῆς εὐ-
φροσύνης τῶν ὁμογενῶν τῆς εὐλογημένης ταύτης συνοικίας
ἐπὶ τῇ συγκομιδῇ τῶν ἀγλαῶν καρπῶν τῆς Σχολῆς ταύτης,
ὑπερβάντες τὰς δυσκολίας τῇ θείᾳ ἀρωγῇ, καὶ γηθόσονται πα-
ριστάμενοι σήμερον ἐν τῇ φιλομαθεῖ ταύτῃ ὁμηγύρει, καὶ
τοὺς ἀριεῖς τῶν μαθητῶν βραβεύοντες αὐτῇ χειρὶ καὶ εὐ-
λογία, καθήκον ἠγοῦμεθα τοὺς πάντας ὑπομνήσαι, ὅτι οὐτε
ἐπιστήμη ἀληθῆς ὑπάρχει χωρὶς Θεοῦ, οὐτε κοινωρία ἀσφα-
λῆς καὶ ἰσχυρὰ χωρὶς Ἐκκλησίας φωτισούσης τὰ ποιήματα.
Ἔμεις δέ, ὡ γέλιπα τεκνία τῆς Ὀρθοδοξίας, ὧν ἡ πρόσο-
δος συγκαλεῖ ἐν ταῦθα σήμερον τοσοῦτους βραβευτὰς καὶ ἐ-
παιτέτας, γνωσθετε ἄρ' ἔτι τὴν ἀξίαν καὶ τὸν σκοπὸν τῶν

ἐπιστήμῳ σήμερον ὑμῶν διδομένων ἀπολυτηρίων καὶ ἀρι-
στειῶν;

Ἡ εὐαγῆς αὕτη Σχολή, ἐκπληρούμενον δι' ὑμῶν βλέ-
πουσα τὸν σκοπὸν τῆς ἐαυτῆς ενστάσεως, δωρεῖται σήμερον ὑ-
μῶν διὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος τὰ βραβεῖα ταῦτα σὺν τῇ
Ἐκκλησιαστικῇ ἀνευφημίᾳ καὶ εὐλογίᾳ ἅτινα, εἰ καὶ μικρὰ
κατὰ τὴν ὀλίκην ἀξίαν, κατὰ τὴν ἠθικὴν ὅμως εἰσὶ με-
γάλα καὶ τιμηλῆ, ἀντάξια τοῦ ἐκ δάφνης ἢ σελίνου ἢ κο-
τίνου ἐκείρου στεφάνου, εἰς οὗ τὴν ἐπίτευξιν οἱ ἡμέτεροι πρό-
γοροι τὰ πάντα προθύμως καὶ ἠδιστα ἐθυσίαζον κατὰ τοὺς
ἐπιζήλους ἐκείνους χρόνους τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας καὶ δόξης.

Διὰ τῶν διπτῶν τούτων βραβείων ἡ μὲν καθ' ἡμᾶς ὁμο-
γενῆς κοινωρία δρέπεται τῶν καρπῶν τῶν ὑπὲρ τῆς νέας
γενεᾶς φροντίδων αὐτῆς, καὶ ἀνακηρύττει τελεσφόρους πά-
σας αὐτῆς τὰς δαπάνας. Ἐφοροὶ δὲ καὶ διδάσκαλοι, οἱ φίλ-
τατοι γονεῖς καὶ τὸ Γένος, καὶ πρὸ πάντων μάλιστα ἡ κοινὴ
ἀπαξιάπαντων πνευματικὴ μήτηρ καὶ τροφὸς Ἐκκλησία ἐ-
παγάλλονται, καθορῶντες τὰ λουσιεῖ ἀποτελέσματα τῶν
νυχθημέρων αὐτῶν ιδρώτων καὶ μόχθων, καὶ τὴν καρπο-
φόρον ἐκβασιν τῶν χρηστῶν αὐτῶν ἐλπίδων. Ἐπὶ δὲ πᾶ-
σιν ἀρταμείβεται δι' αὐτῶν καὶ στεφανοῦται ἡ φερπονία
καὶ ἐπιμέλεια, ἣν κατεβάλετε κατὰ τὴν ἡδὴ λήγουσαν σχο-
λαστικὴν ὑμῶν περίοδον. Εὐτυχεῖς λοιπὸν καὶ μακάριοι,
ὅτι ἀπὸ τῆς ἀβρᾶς ταύτης καὶ τρυφερᾶς ἡλικίας κατορθώ-
σατε, ἵνα ὑποφώσκῃ ἐν ὑμῶν ἀπάρτι λαμπρὰ ἡ ἀγατολή
τοῦ κοινοῦ ὑμῶν βίου, εἰς ὃν τινὲς ἐξ ὑμῶν σήμερον
σὺν Θεῷ κατερχόμενοι ἀποφέρετε βαρῦτιμα καὶ τοκοφόρα
κεφάλαια νοερά τε καὶ ἠθικά.

Ἀλλὰ, τεκνία, προσέχετε ἑαυτοῖς! φυλάχθητε ἀπὸ τοῦ
κινδύνου τῆς νάρκης, ἥτις παρακολουθεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ,
τὰς τοιαύτας εὐδοκίμησεις καὶ εὐφημίας τῶν νεαρωτέρων ἡ-
λικιῶν, μηδὲως ἐπιλανθανόμενοι, ὅτι πολλὴ ἔτι ἐφ' ὑμῶν
ἡ τῆς ἀναπτύξεως ὁδός. Ἐστῶσαν αἱ λαμπάδες τῆς ἐρη-
γόρσεως καὶ φιλοπορίας ἐν ὑμῶν ἀνημέραι, καὶ οἱ λύχνοι
τῆς περαιτέρω φιλομαθείας καὶ προθυμίας ὑμῶν καιόμε-
νοι· διαφερόντως δὲ σπουδάσατε ἔχειν ἐν τῇ ἀπαλῇ ὑμῶν
καρδίᾳ βαθέως ἐρριζωμένον τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, ὅστις ἐ-
στὶν ἀρχὴ Σοφίας, καὶ οὐ χωρὶς, ὅσον καὶ ἄρ τις πλοῦτον

μαθήσεως καὶ γνώσεως θησαυρίση, ἀδύνατον ἵνα μὴ ἐξομοιωθῇ πρὸς πελάγιον σκάφος ὥρατον μὲν καὶ μεγαλοπρεπές, στεροῦμενον ὅμως πηδαλίου, καὶ ἀφειμένον ἔρμαιον εἰς τὴν φορὰν τῶν ἀνέμων καὶ τὴν λύσσαν τῶν κυμάτων. Ἐχόντες δὲ ἐν ἑαυτοῖς τὸν σωτήριον τοῦτον φόβον, θαρσεῖτε καὶ μηδαμῶς ἀμφιβάλλετε, ὅτι πάντοτε καὶ ἐν παντὶ τὰς προσπάθειάς καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν ἐπιστέφει ἡ ἐπιτυχία καὶ ὁ ἔπαινος.

Τέλος δέ, ἔστε εὐγνώμονες πρὸς τε τὴν ἐκπαιδεύουσαν ὑμᾶς κοινωρίαν καὶ Σχολήν, πρὸς τοὺς λόγῳ ἢ ἔργῳ συντελοῦντας εἰς διατήρησιν καὶ προαγωγὴν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν κοπιῶντας Διδασκάλους, πρὸς οὓς ἄπαντας ἀπὸ φιλοστοργίου καρδίας πατρικῶς ἐπευχόμεθα, ὅπως ὁ τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς ἐπιδαφιεύοιτο ὑγίαιαν ὀλβίαν καὶ μακρόβιον, καὶ ἐπιβραβεύοι ἀνταμείβων τοὺς κόπους καὶ τὰς ἀγαθὰς αὐτῶν προαιρέσεις ἐκ τῶν ἀκενώτων θησαυρῶν τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος!

Οἱ κατὰ τὰς ἐξετάσεις ταύτας ἀπολυθέντες μαθηταί.

Θεμιστοκλῆς Πατούρας	Τιμολέων Φραντσέτης
Πέτρος Ἐλευθερίου	Κωνσταντῖνος Πίσσας
Γεώργιος Βεζύρης	Πέτρος Σάρδης
Γεώργιος Ἀποστολίδης	Δημήτριος Μοστράτος
Βασίλειος Σπ. Νατόλης	Κωνσταντῖνος Πιρνεάς
Δημήτριος Σακελλαρίδης (*)	Γεώργιος Φουντούκος
Ἰωάννης Βασιλειάδης	Δημήτριος Δεκαβάλλας
Δημοσθένης Ἰωαννίδης	Γεώργιος Δεκαβάλλας
Βασίλειος Σαραφιαῆς	Νικόλαος Δοανίδης
Παραγῆς Βαλλιαρός	Γεώργιος Ἀθαρασίου
Γεώργιος Αὐγουστίδης	Δημήτριος Ψάθης
Ἐμμανουὴλ Π. Παντολέοντος	Πέτρος Τσίπης.

Οἱ βραβευθέντες μαθηταί τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ.

Ἀριστεύοντες.

Ἰωάν. Βασιλειάδης	Γεώργ. Φουντούκος
Παν. Βαλλιάνος	Γεώργ. Δεκαβάλλας
Τιμολ. Φραντσέτης	Νικόλ. Δοανίδης
Πέτρος Σάρδης	Δημ. Ψάθης
	καὶ Πέτρος Τσίπης.

Εὐδοκιμοῦντες.

Πέτρος Ἐλευθερίου	Βασίλειος Σαραφιαῆς
Γεώργ. Βεζύρης	Γ. Αὐγουστίδης
Γεώργ. Ἀποστολίδης	Κωνστ. Πίσσας
Βασίλ. Σπ. Νατόλης	Δημ. Μοστράτος
Δημ. Ἰωαννίδης	Κωνστ. Πιρνεάς
	καὶ Ἐμμανουὴλ Π. Παντολέοντος.

(*) Ἀσθενῶν δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὰς ἐξετάσεις.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Β'. ΤΑΞΕΩΣ.

Άριστεύοντες.

Γ. Άθωνασίου	Νικ. Κουμαρινής
Δημ. Άντωνίου	Σταύρος Νικολάου
Άγαθ. Άνδρέου	Άλέξ. Πράσινο

καί Άλέξ. Σγούτας.

Ευδοκιμούντες.

Γ. Κυταριόλου	Μιλτ. Εύγενικου
Άθ. Σγούτας	Κυρ. Χρήστου
Ήλ. Βιτάλης	Γ. Κωνσταντίνου
Δ. Βασιλειάδης	Κωνστ. Τριανταφύλλης
Κωνστ. Ψυλλιάνου	Ίω. Παναγιώτου
Άνδρ. Χαράλαμπου	Μιχ. Λάσκαρης
Νικ. Μαρέγκος	Άχ. Πιρνέας
Άλέξ. Πρατσάνος	Ίω. Μκυράκης
Θεόδ. Αναστασίου	Νικ. Ι. Βιτάλης

καί Μιλτ. Κωνσταντινίδης.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Γ'.

Άριστεύοντες.

Λεων. Σαββόπουλος	Γεώργ. Τζάνος
Άλέξ. Δάνδολος	Δημ. Κούσης
Ίάκωβος Λογοθέτου	Κωνστ. Μηλιώτης

καί Ί. Δεκαβάλλας.

Ευδοκιμούντες.

Χρήστος Δημητρίου	Μιλτ. Τζιράς
Θ. Μωυσέως	Ίάκωβος Γαβριήλ
Άριστ. Κοσμέτος	Ίω. Άποστόλου
Π. Σταύρου	Δ. Δρομοκαΐτης
Δημ. Καραπιπέρης	Μιλτ. Φωτιάδης

καί Ίωάν. Γιαννιός.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Δ'.

Άριστεύοντες.

Μιχ. Ίωάννου	Άν. Χώτζης
Κωνστ. Παππαγιαννόπουλος	Ίω. Χώτζης
Άλ. Καρκαάσης	Άντ. Λουκιανός
Σάββας Βασιλείου	Στέφ. Ζώτου
Στ. Πηλείδης	Ίω. Αύγερινός
Παν. Αντίπας	Μιχ. Ψάθης
Στέφ. Τσίπης	Άλέξ. Γιαννιός
Ίωσήφ Γεωργίου	Πέτρος Μαργαρίτης.

Ευδοκιμούντες.

Γ. Βασιλείου	Ήλ. Βαλσαμάκης
Ί. Πανταζής	Άχιλ. Κούλας.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Ε'.

Άριστεύοντες.

Νικ. Σγουριδής	Νικ. Κωνσταντίνου
Άριστ. Μιχαηλίδης	Ματθ. Ίωάννου
Μιχ. Μιχαηλίδης	Άνδρ. Ξανθόπουλος
Μιχ. Ίωάννου	Έμμ. Γιαννιός.

Ευδοκιμούντες.

Άλέξ. Αναστασίου	Άδ. Άνδρεάδης
Τζάνος Καλλωνάς	Γρ. Διονυσίου
Συμ. Άπέργης	Κωνστ. Λεοντίδης
Δημ. Θωμά	Δ. Σπανδωνής.

Οἱ ἐντίμου μνείας ἄξιοι κριθέντες.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ.

Θεμ. Πατούνας Δημ. Δεκαβάλλας.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Β'. ΤΑΞΕΩΣ.

Γ. Μαργαρίτης Γερ. Ἀγγελίδης
Θεοφ. Ἀποστόλου Δικαῖος Δικαιάδης.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Γ'.

Νικ. Δημητρίου Μηνᾶς Κωνσταντίνου
Ἰω. Ἰατρόπουλος Ἡρ. Σταματίου
Δημ. Ἰωάννου Ἀλέξ. Ἀδαμίδης
Σταμ. Βιδάλης Σοφ. Βεζύρης
καὶ Ἐμμ. Χουρμαδόπουλος.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Δ'.

Ἀθ. Δικιοστεφανάκης Γ. Χρυσοχόος
Τιμ. Δαπέρας Τριαντ. Νικολάου
Ἀλέξ. Νικολάου Κωνστ. Ρύσιος
Ἐμμ. Δεβετζιάδης Ἰω. Βασιλείου
Ἄργ. Κυριακοῦ Νικόλ. Σταματιάδης
Μιλτ. Μελαγχρινός Γ. Σταματιάδης
Κωνστ. Μεταξᾶς Γ. Νέστορ
Βασίλ. Κραῶς Κωνστ. Δεκαβάλλας
Εὐ. Μπατράγκας Τηλέμ. Ζεμπούλης
Εὐ. Ζάμπας Ἄνδρ. Καζακόπουλος
καὶ Κωνστ. Καλογρηᾶς.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ Ε'.

Ἀλέξ. Γεωργίου Γεώρ. Ζάμπας
Φραγκ. Γεωργίου Ἀριστ. Μιχαήλ
Στέφ. Ζυγομαλάς Σωφρ. Λαμπρίσης.

Α'. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν

Φιλομούσων Συνδρομητῶν τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ 1866—67.

Δ. Δημητρακόπουλος Γρ. 550	Z. Μ. Χρυσοβελώνης Γρ. 150
Διὰ τὸ 1866.	Μαυρογορδ. κ. Βλέσσας » 300
Π. Ν. Στερίου » » 550	Καμάρας καὶ Κορωνίδης » 4000
Ζαφειρ. καὶ Ζαρίφης. » 3000	Ἰω. Θεοδωρίδης. . . » 500
Z. Στεφάνοβικ. . . . » 4500	Γ. Ν. Ταμβάκος . . » 4000
Κρικότσος καὶ Βαλ- σαμάκης. » 550	Γαλάτης Ψιακῆς . . » 200
Α. Δ. Συγγρός. . . . » 440	Δ. Δημητρακόπουλος » 500
Ἀθ. Κούρτελης . . . » 440	Σκυλίτσης Εὐγενίδης » 200
Α. Βλαστός. » 550	Π. Μπάρπης » 408
Société générale » 4400	Θ. Σβορώνος » 400
Στέφ. Ράλλης. . . . » 4400	Χρησάκης Β. Ζωγράφος » 4500
Γ. Διαλεγμένος . . . » 330	Ἀγέλαστος Βούρος . » 4000
Ζάνος καὶ Σαράφης . » 330	Κ. Καραθεοδωρῆ . . » 275
Υἱοὶ Χ. Θεολόγου. . » 465	Π. Ν. Στερίου. . . . » 440
Δανιὴλ Παππᾶ . . . » 200	Ι. Κοντόσταυλος . . » 200
Σ. Ἀγέλαστος. . . . » 200	Ροῖζος καὶ Κατινάκης » 400
Θ. Γενιδουιᾶς. . . . » 200	Χαδούμογλους . . . » 300
Α. Π. Μαυρογορδάτος » 550	Ζάρας. » 400
Ἀθ. Νικολαΐδης . . . » 400	Γ. Παππαλαμπρινούδης » 450
Σ. Σόρταν. » 490	Z. Σεβαστόπουλος. . » 450
Κ. Σκαλιέρης. . . . » 240	Εὐ. Μπαλτατζῆς . . » 4000
Α. Βαλλιάνος. . . . » 4500	Ἐμμ. Φάχρης. . . . » 300
Π. Σκελιάρης. . . . » 4000	Ν. Ἀκατος » 200
Π. Σκυλίτζης. . . . » 4500	Χ. Γ. Κωνσταντινίδης » 4000
	Σ. Ἀρχιγέννης » 200

Β'. ΚΑΤΑ ΛΟΓΟΣ.

Συνδρομαὶ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν

τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ 1866—67.

Κατὰ τὸ 1866.	
Στέφανος Νικολάου. Γρ. 60	Ἀριστ. Ψάθης . . . Γρ. 132
Γ. Εὐδης » 100	Σταμάτης Γιαννιός . . » 360
Ἰω. Πηλείδης » 50	Ὁ αὐτὸς τὸ περιπλέον
Ν. Δεστουιάνος » 42	τοῦ δικιῶματος
Ἄρ. Φραγκιάς » 76	τῶν Ἐνδεικτικῶν . . » 185
Κ. Μ. Τζηρᾶς » 120	Ἀνδρέας Π. Εὐλαμπίου » 120
Γ. Α. Βεζύρης » 105	Ζεμπούλης Βλασάμης. » 120
Σ. Δελαγραμμάτικας . . » 212	Φραγκ. Βαρότσης. . . » 120
Ἰω. Μοσχόπουλος » 44	Ἀλέξ. Δεβετσιάδης . . » 120
Ἀναστ. Π. Ἀθανασίου » 60	Ν. Τσίπης » 220
Θεόδ. Παπαζεῖδης . . . » 110	Νικόλαος Ἀποστολίδης. » 120
Κατὰ τὸ 1867.	
Θ. Στραφιανός » 120	Ν. Σ. Ζυγομαλάς. . . . » 132
Ἀνέστης Χ. Γεωργίου. » 120	Α. Δοανίδης » 120
Π. Παστελάς. » 120	Γεράσιμος Κρασᾶς . . . » 120
Ἰω. Διαμαντίδης » 120	Ἄθ. Γ. Ζιώτης » 120
Α. Σιώτης. » 120	Νικ. Μελετιάδης » 120
Μ. Ἀμπελικόπουλος . . » 50	Γ. Δ. Παπαγιαννόπουλ. » 120
Π. Ζάμπας. » 240	Ν. Πάρλος. » 120
Γρηγ. Φουντούκος . . . » 120	Δ. Μαργαρίτης. » 120
Ἰω. Φραντσέτης » 200	Φ. Λογοθέτου » 330
Α. Βαλλιάνος » 120	Δ. Δημητρουλόπουλος » 220
Ν. Ψάθης » 200	Κωνστ. Τσίπης. » 120
Ἀντώνιος Κοσμέτος . . » 120	Γ. Βιτάλης » 120
Χ. Στ. Σγουρίδης. . . . » 120	Κωνστ. Α. Χώτζης . . . » 240
Ν. Χουρμαδόπουλος . . » 120	Βλάσιος Χρ. Ζωγράφος » 120
Ἀλέξανδρος Σγούτας . . » 120	Ἰω. Θεοδώρου » 120
Μ. Πατούνας. » 120	Στέφ. Ἐπαινετός . . . » 120
Κυρία Ψυλλιάκου. . . . » 120	Χ. Δαμιανός. » 120
Ε. Ματαράγκας » 120	Μιχαὴλ Δικαῖος » 165
Χρῆστος Γανῆς » 120	Ἰω. Καλογρηᾶς. » 120
Π. Μηλιώτης. » 132	Μανωλάκης Τελιᾶν. . . » 150
	Ἀριστείδης Ζώτου . . . » 120
	Σ. Σωφρονιάδης » 132

Χ. Στεφόπουλος . . Γρ. 120	Χρῆστος Καλουδίου. Γρ. 120
Γ. Κ. Πιρνεάς » 240	Σπ. Τριανταφύλλης . . » 110
Κωνστ. Χρηστίδης . . » 165	Κλεάνθ. Τριανταφυλλίδ. » 120
Χαρᾶλ. Κουλαμπῆ. . . » 60	Ἄβρ. Μαλιάκας » 120
Νικόλ. Πίσσας. » 110	Ἰσοκρ. Σταματιάδης . . » 120
Ἐλένη Σπανδωνῆ. . . » 120	Γεώρ. Π. Μιχαηλίδης. » 200
Σταῦρος Κούλας . . . » 240	Ἀντώνιος Δούναβης. . . » 120
Ἰω. Φωτάκης. » 200	Γ. Σοφοκλῆς. » 120
Ἄ. Δρομοκαίτης » 300	Ν. Βαλῆς » 120
Ἀνδρέας Καστοριάδης. » 120	Βασίλειος Δεστούνης . . » 125
Νικόλ. Ἐμμ. Μέξης . . » 60	Ἰω. Καλλίας. » 550

Γ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.

Κληροδοτήματα.

Π. Ν. Στερίου

Λίρας έθωμανικάς 20.

Σημ. Αί λοιπαί εισπραχθησόμεναι συνδρομαί του έτους τούτου, ως καί του 1866, δημοσιευθήσονται προερχώς.

PIEMONTINO